ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

www.karnatakayakshaganaacademy.com

ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ

ತ್ರಿಶಂಕು ಚರಿತ್ರೆ

ಕವಿ

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ

ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿ ಸಹ-ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ನಿರ್ವಾಹಕರು

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ®

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com

Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಆವೃತ್ತಿ ೧.೦ ನವೆಂಬರ ೩೦, ೨೦೧೯

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ®

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com, yakshavahini@gmail.com Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿಯ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನಾ ಸಮೂಹ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್. (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಅಶೋಕ್ ಮುಂಗಳಿಮನೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾನ, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅವಿನಾಶ್ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ, ಮಹೇಶ್ ಪದ್ಯಾಣ, ನಾರಾಯಣ ಹೆಬ್ಬಾರ್

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷ), ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ್ ಸಾಮಗ (ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಯೋಜನಾ ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ಅಜಿತ್ ಕಾರಂತ್, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಸುಣ್ಣಂಗುಳಿ, ವಿದ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ಕವಿತಾಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು:

ಗಣಪತಿ ಭಟ್ ಪಿ, ವಸುಮತಿ ಜಿ., ಅನಿತಾ ಎಂ. ಜಿ. ರಾವ್, ರಂಜನ ಭಟ್, ಶಶಿಕಲಾ ಮೂರ್ತಿ, ರಘುರಾಜ್ ಶರ್ಮ, ಚಂದ್ರ ಆಚಾರ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾಗವತ್, ಉಮೇಶ್ ಶಿರೂರು, ವೆಂಕಟೇಶ್ ಹೆಗಡೆ, ವೆಂಕಟೇಶ್ ವೈದ್ಯ, ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಸತೀಶ್ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮಯೂರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್, ರವಿ ಕಾಮತ್ ಕುಮಟಾ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮರಾಠಿ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್, ರಘುರಾಜ್ ಶರ್ಮಾ

ಸಹಕಾರ:

ಪ್ರಸಂಗ ಕವಿಗಳು:

ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಭಾಗವತ, ಹೊಸ್ತೋಟ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತ, ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ಎ. ಹೆಗಡೆ, ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಎಂ. ಆರ್. ವಾಸುದೇವ ಸಾಮಗ, ಎಂ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ಬೋಳೂರು, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಅಂಬರೀಷ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ವಿಶ್ವವಿನೋದ ಬನಾರಿ, ಮಧೂರು ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ

ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ:

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ & ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ), ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಂಗ, ಉಡುಪಿ, ಯಕ್ಷಸಿಂಚನ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಸಂಗ ಪುಸ್ತಕ ಒದಗಣೆ ಮತ್ತಿತರ:

ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉರಾಳ್, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್ , ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಾಗವತ್, ಶ್ರೀಪಾದಗದ್ದೆ, ಮುರಳಿ ಶ್ರೇಣಿ, ಅನಂತ ದಂತಳಿಕೆ, ಗುರುನಂದನ್ ಹೊಸೂರು, ನಾರಾಯಣ ಶಾನುಭಾಗ, ನಾರಾಯಣ ಯಾಜಿ, ಶೇಷಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಎಸ್ ಎಮ್ ಹೆಗಡೆ, ದಿವಾಕರ ಹೆಗಡೆ, ನಿತ್ಯಾನಂದ ಹೆಗಡೆ ಮೂರೂರು, ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ.ಎಸ್, ರವೀಂದ್ರ ಐತುಮನೆ, ಗುರುರಾಜ ಹೊಳ್ಳ ಬಾಯಾರು, ಸುರೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ಬೆಳಸಲಿಗೆ, ಮನೋಹರ ಕುಂದರ್, ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್, ರಘುರಾಮ್ ಮುಳಿಯ, ಸುಧಾ ಕಿರಣ್ ಅಧಿಕಶ್ರೇಣಿ, ಮಹಾಬಲಮೂರ್ತಿ ಕೊಡ್ಲೆಕೆರೆ, ಎ. ಎನ್. ಹೆಗಡೆ, ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಮಲ್ಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾನ, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಯ್ಯ (ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೋಧಕರು)

ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಖಜಾಂಚಿ)

ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ:

ಅಶೋಕ್ ಕೊಡ್ಲಾಡಿ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯ:

ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲ ರತ್ನಾಕರ್, ಮಂಟಪ ಪ್ರಭಾಕರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಸಂಗಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಲಿಖಿತಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಅದರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಂದಾಜಿಸಿದಂತೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ನೂರಾರು ಹೊಸಕೃತಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂಬುವರಿಗೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ವಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮುದ್ರಣ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುದ್ರಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೊಡಕಿನದು. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ; ಮತ್ತಷ್ಟು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಛಂದೋ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಸುಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸಂಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ತನ್ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವೆಬ್ಸೈಟಿನ ಮೂಲಕ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬೇಕಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ, ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಆಪ್ತವಾದೀತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೆರವು ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಹಮತವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೃತಿರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನೆ

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕೃತಿಗಳು ಅವಜ್ಞೆಗೊಳಗಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಆಧಾರ ಪಠ್ಯಗಳು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು ಬರೆದ ಗೀತೆಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಮೇಲಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಖಿಲವಾಗದಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಾಪಿಡುವುದೂ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಅಂತರಜಾಲವೇ ಸೂಕ್ತ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಸಂಗವೂ, ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನುಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು, ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಾದ ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿ ಉಂಟಾದ ದೋಷಗಳು, ಮಟ್ಟುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ತಪ್ಪಿನಿಂದ ನುಸುಳಿದ ದೋಷಗಳು, ಆಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಗವತರು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಅನ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪದಗಳು ಮುದ್ರಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿರುವುದು, ಮುದ್ರಣವಾಗುವಾಗ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಕವಿಯು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಸುಂದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾಂತರವನ್ನೋ, ಅಪಾರ್ಥವನ್ನೋ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 'ಪ್ರಸಂಗಕೋಶ'ದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗವು ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ.

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್.
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ರವಿ ಮಡೋಡಿ
ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ

ಯಕ್ಷಗಾನವು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ನವಿಲುಗರಿಯು. ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವತ್ತ ಅಂತರಜಾಲದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾಣ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಇವೆರೆಡು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು, ಪ್ರಾಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಯಕ್ಷಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ವಿನಮ್ರ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕನಸುಗಳು ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಗಳು.

ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಪೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ, ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಖಜಾಂಚಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ಥ

ಸಾರಾಂಶ

ಪ್ರಸಂಗ ವಿಧ:
ಪೌರಾಣಿಕ

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ:
ಭಾಗವತ

ಭಾಷೆ:
ಕನ್ನಡ

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ವಿವರ:
ಪ್ರಕಟಿತಗೊಂಡಿಲ್ಲ

ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿವರ:
ಈ ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿಯು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದೇ ಜಂಟಿ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಘನ ಉದ್ದೇಶವು. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಯಾ ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲು ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ

ಒಟ್ಟು ಪದ್ಯಗಳು:
೨೬೭

ಪಾತ್ರಗಳು :
ತ್ರಯ್ಯಾರುಣ-ಸಾಕೇತದ ರಾಜ, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಸಿಷ್ಠ, ಸತ್ಯವ್ರತ, ಕುಮುದ - ಸತ್ಯವ್ರತನ ಗೆಳೆಯ, ವಿಮಲೆ – ವಣಿಜ ಕನ್ಯೆ, ವಿಂಧ್ಯಕೇತು – ರಾಕ್ಷಸ, ಕನಕವರ್ಣ – ವಣಿಜ, ವಿಮಲೆಯ ತಂದೆ, ಮದುಮಗ, ತಾಳಕೇತು – ಕಿರಾತ, ಹೈಮವತಿ – ಕೌಶಿಕನ ಮಡದಿ, ಮಧ್ಯಮಕುಮಾರ – ಮಗ; ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗ, ಚಿತ್ರಕರ್ಮ – ಮಾಲವದೇಶದ ರಾಜ, ಮಂತ್ರಿ, ಶೂರಸೇನ – ಚಿತ್ರಕರ್ಮನ ಮಗ, ಕೌಶಿಕ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ದೂತರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಹಳ್ಳಿಗರು, ಸಖಿಯರು

ಕಥಾ ಸಾರಾಂಶ:
ಸಾಕೇತದ ದೊರೆ ತ್ರಯ್ಯಾರುಣ. ಓಲಗಗೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಗನಾದ ಸತ್ಯವ್ರತನಿಗೆ ನೀಡುವ ಬಗೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕುಮಾರನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ಮುಹೂರ್ತ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜನು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯವ್ರತನು ಮಿತ್ರನಾದ ಕುಮುದನ ಜೊತೆಗೆ ವಸಂತದಲ್ಲಿ ವನವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಾಪಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಣಿಜಕನ್ಯೆ ವಿಮಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಗೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಕನಕವರ್ಣನಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಕುಮಾರನು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯವ್ರತನು ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಗರು ರಾಕ್ಷಸನ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರ ಸಂಕಟವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸತ್ಯವ್ರತ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ.

ವಿಂಧ್ಯಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ವಿಂಧ್ಯಕೇತುವನ್ನೂ ಅವನ ಬಳಗವನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ತಿರುಗಿ ಬಂದ ಸತ್ಯವ್ರತ ತಂದೆಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ವಿಮಲೆಯನ್ನು ನೆನೆದು ಮಿತ್ರನಾದ ಕುಮುದನನ್ನು ಕನಕವರ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ತಯಾರಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕನಕವರ್ಣ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾಳೆಯೇ ಮದುವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯವ್ರತನಿಗೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಕೈಮೀರಿದೆ, ಮನ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕುಮುದ ಸತ್ಯವ್ರತನಿಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸತ್ಯವ್ರತ ಅವಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಸಪ್ತಪದಿಯು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಪರವಧುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ತಂದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಮದುವೆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ವಧುವನ್ನು ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ತರುವವರೆಗೆ ಕಾದು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೇ ಈ ಕೃತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮದುಮಗ ಗೋಳಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕನಕವರ್ಣ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಬಂದು ದೂರುತ್ತಾನೆ. ತ್ರಯ್ಯಾರುಣ ಮಗನನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅವನ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನೊಪ್ಪದೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ವನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ರಾಜ್ಯ ತ್ಯಾಗದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಗಳು ಕುಮಾರನದು ತಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಂದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ವನದಲ್ಲಿರಲೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರೂ ರಾಜನು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸದೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಹೊಣೆ ಹೊರಿಸಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ವನವನ್ನು ಸೇರಿದ ಸತ್ಯವ್ರತ ಪತ್ನಿಯ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೋಗಿರುವಾಗ ತಾಲಕೇತುವೆಂಬ ಬೇಡನು ವಿಮಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ ಸತ್ಯವ್ರತ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವರ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಬೇಡನು ಸೋತು ಪ್ರಾಣಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯವ್ರತನು ಅವನನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬೇಡನು ಮುಂದೆಂದಾದರೂ ಉಪಕಾರದ ಋಣ ತೀರಿಸುವೆನೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ.

ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ. ಕೌಶಿಕನು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಮಡದಿ ಹೈಮವತಿ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಮಧ್ಯಮನ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಗ್ಗಕಟ್ಟಿ ಮಾರಲು ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವ್ರತನು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ತಡೆದು ಅವರನ್ನು ಸಾಕುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ತಾನು ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮಾಲವದೇಶದ ದೊರೆಯಾದ ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಸಾಕೇತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಡಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಮಂತ್ರಿಯು ಮೊದಲು ಭೇದನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದು ಅನುಕೂಲವೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿ ದೂತರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ದಿನ ವಿಮಲೆಯು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೆನೆಂದು ಗೋಳಿಡಲು ಸತ್ಯವ್ರತ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಬೇಟೆ ಸಿಗದೆ ನಿರಾಶನಾಗಿ ಹಸಿವಿನಿಂದ ತಾನು ಮತ್ತು ಪರಿವಾರದವರ ಸಾವನ್ನು

ಕಾಣುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದೇ ಮೇಲೆಂದು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ ಆಕಳೊಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಂದು ತಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ವಸಿಷ್ಠರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಗುರುವಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆಕಳನ್ನು ಕೊಂದುದು, ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸದೆ ತಿಂದುದು, ತಂದೆಯ ಅಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದು ಈ ಮೂರು ಪಾಪಗಳಿಂದ ನೀನು ತ್ರಿಶಂಕುವಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಹೊಣೆ ತನಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಸಾಕೇತವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನಾದೆನೆಂದು ಸಂತಸಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಯು ಸತ್ಯವ್ರತನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಭಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯವು ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿದ ರಾಜ ವೇಷವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯವ್ರತನಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಮಲೆಯಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಮೋಹಗೊಂಡು ತನ್ನನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳೊಪ್ಪದಿರಲು ಅವಳನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಡವಿ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಒತ್ತುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳ ವಿರಹದಿಂದ ಸತ್ಯವ್ರತನೂ ಸಾಯುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯವ್ರತನು ವಿಮಲೆಯ ಸಾವಿನಿಂದ ಶೋಕಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೌಶಿಕರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇದೆಲ್ಲ ಚಿತ್ರಕರ್ಮನ ಕೃತ್ಯವೆಂದೂ ಅವನನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯೆಂದೂ ತಾನು ವಿವಿಧ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರಾತನಾದ ತಾಳಕೇತುವು ತನ್ನ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಾಕೇತವನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ಬಂದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ದೂತರಿಂದ ತಿಳಿದ ಚಿತ್ರಕೇತು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮಗನಾದ ಶೂರಸೇನನು ತಾನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ತಾಳಕೇತುವಿನಿಂದ ಮಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಚಿತ್ರಕರ್ಮ ಸತ್ಯವ್ರತರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ. ಚಿತ್ರಕರ್ಮನ ವಧೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ (ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ) ಇವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಜೋಗಿನಮನೆಯವರು. ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಜನನ. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದ ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಸದ್ಯ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲಂಕಾರತತ್ವ, ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಪ್ರಮಾಣ ಪರಿಚಯ, ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆ, ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ, ಕುಮಾರಿಲಭಟ್ಟ, ಕೆರೆಮನೆ ಶಂಭುಹೆಗಡೆ, ಮರೆಯಲಾಗದ ಮಹಾಬಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ರಸಾಯನಂ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬಿಂದು, ಗೀತಾ ಗೂಢಾರ್ಥ ದೀಪಿಕಾ, ಪರಮಾನಂದ ಸುಧಾ, ಧ್ವನ್ಯಾಲೋಕ ಮತ್ತು ಲೋಚನ, ಅಭಿನಯ ದರ್ಪಣ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವತಃ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದರಾದ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೇಷಧಾರಿಗಳೂ ತಾಳಮದ್ದಳೆಯ ಅರ್ಥಧಾರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ, ಕಲೆಯ ಕುರಿತಾದ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಕೃತಿಗೆ ಪಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಚಿಟ್ಟಾಣಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸದಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಸ್ವರ್ಣವಲ್ಲೀ ಮಠದಿಂದ 'ವೈಖರೀ ವಾಚಸ್ಪತಿ'ಯೆಂಬ ಬಿರುದು ಸಂದಿದೆ.

ಇವರು ಬರೆದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು: ಆದಿಚುಂಚನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಖಾಂಡವ ದಹನ, ಗಣಪತಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ, ಗಯ ಯಜ್ಞ, ಚಕ್ರ ಗ್ರಹಣ, ಜಲನಿರ್ಮಲ (ಕಾಳೀಯ ಮರ್ದನ), ಜಾಗೃತಿ, ತ್ರಿಶಂಕು ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮದುರಂತ, ಪಾಪಾತ್ಮಾಪಾಪಸಂಭವ, ಪ್ರಚಂಡ ಚಾಣಕ್ಯ, ಭಕ್ತ ಕನಕದಾಸ, ಮರುತ್ ಜನ್ಮ, ರಾಜಾ ಕರಂಧಮ, ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತೆ, ವಜ್ರ ಕಿರೀಟ, ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ರುತ, ವಿಷಯವಿಲಾಸ, ವೈಶಾಲಿನೀ ಪರಿಣಯ, ಶಬರಿಮಲೈ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್, ಶಿಖಂಡಿ ವಿವಾಹ, ಸೀತಾ ವಿಯೋಗ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೋಪಾನ ಅಥವಾ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ. ಇವಲ್ಲದೇ ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಮತ್ತಿನ್ನೆರೆಡು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲಿನ ರೂಪಕಗಳು, ಪರಿವರ್ತನೆ ಜಗದ ನಿಯಮ, ವಿಶ್ವಶಂಕರಾಕ್ಷರ ಮುಂತಾದ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಯಕ್ಷರೂಪಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ:

ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಭಾಮಿನಿ
ಧರಣಿದೇವಿಯ ಮುಕುಟಮಣಿಯಂ | ತಿರುವ ಸಾಕೇತಾಖ್ಯ ನಗರದಿ |
ತರಣಿವಂಶಜರಿಳೆಯ ಪಾಲಿಸುತಿರಲು ಸಂತಸದಿ ||
ದೊರೆಯೆನಿಸಿ ತ್ರಯ್ಯಾರುಣಾಖ್ಯನು | ಪೊರೆವುತಿರ್ದನು ಮಹಿಯ ಧರ್ಮದಿ |
ತರಳ ಸತ್ಯವ್ರತನು ಶೌರ್ಯದಿ ಸುರರ ಮೀರಿರಲು||1||

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಜನಪ ತ್ರಯ್ಯಾರುಣನು ಸಭೆಯೊಳು | ದಿನಪನಂದದಿ ಬೆಳಗುತ ||
ಕನಕಸಿಂಹಾಸನದಿ ಮಂಡಿಸೆ |
ಜನಗಳೆಲ್ಲರು ಮಣಿಯಲು || ಮನ್ನಿಸುತ್ತ ||2||
ಸುತ್ತ ಸೇರಿದ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರ | ನರ್ತಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ||
ಧಾತ್ರಿಪಾಲನಮಾತ್ಯರನು ನೋ |
ಡುತ್ತ ಪೇಳಿದನವರಲಿ || ಚಿತ್ತದೂಲವ ||3|| 3 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ಅಷ್ಟ
ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರು ಕೇಳಿ | ಕಾರ್ಯ |
ತಂತ್ರವ ತಿಳಿದೀಗ ಪೇಳಿ ||
ಸಂತಸದೊಳು ಮಹಿಕಾಂತೆಯ ನಾಳಿದೆ ||
ಕಂತುಜನಕನನಂತ ಕರುಣೆಯ |
ನಾಂತು ಬಾಳಿದೆನಿಂತು ಕಾಲವ ||1||
ಬಾಳುವೆಯಸ್ಥಿರವೆಂದು | ನಾನು |
ತಾಳಿದೆ ನಿಶ್ಚಯವಿಂದು ||
ಕಾಲಪಾಶಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಗೋಳುಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ||
ಬಾಲಗೀ ಜಗದೂಳಿಗವ ದಯ |
ಪಾಲಿಸುವೆ ನೀವ್ ಪೇಳಿರಭಿಮತ ||2|| 5 ||

ಕಂದ ಪದ್ಯ
ಕಂದಂಗೀವೆಂ ಪಟ್ಟವ | ನೆಂದಾಜನಪತಿ ಪೇಳಲ್ಕೇಳುತಲಾಗಳ್ ||
ಸಂದೇಹವಿದೇಕೆನುತಾ | ನಂದದಿ ಕುವರನ ಗುಣಮಂ ಪೊಗಳುತ್ತೆಂದರ್ ||1|| 6 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ
ಚಿತ್ತವಿಸು ಭೂವರೇಣ್ಯ | ಸತ್ಯವ್ರತ |
ನುತ್ತವನು ಜಗದಿ ಮಾನ್ಯ ||
ಪುತ್ರನಾಗಿರಲು ನಿನಗೆ | ಚಿತ್ತದಲಿ |
ಮತ್ತೆ ಯೋಚನೆಯೆ ಹೀಗೆ ||1||
ಎಲ್ಲರಂಥವನಲ್ಲವೈ | ಶೌರ್ಯದಲಿ |
ಫುಲ್ಲನಾಭಗೆ ಸಮನಲ್ಲೈ ||
ಬಲ್ಲಿದನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲಿ | ಪೋಲುವರ |
ದೆಲ್ಲಿಹರು ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ||2|| .
ಅಂಥವನು ದೊರೆಯಾಗಲು | ನಲಿವರೈ |
ಸಂತಸದೊಳೀ ಪ್ರಜೆಗಳು ||
ಚಿಂತಿಸುವುದೇಕೆ ಜೀಯ | ಒಡೆತನವ |
ನಂತರಿಸದೀವುದಯ್ಯ ||3||
ಎಂದ ಮಾತನು ಕೇಳುತ | ಭೂಕಾಂತ |
ನಂದು ಗುರುವನು ನೋಡುತ ||
ಚಂದದೊಳು ನಿಮ್ಮಮತವ | ತಿಳುಹಿರೆನ |
ಲೆಂದ ಮುನಿವರ್ಯ ನಗುತ ||4|| 10 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ
ಕೇಳು ಭೂಪ ನೀನು | ಸಜ್ಜನ |
ಪಾಲ ಪೇಳ್ವುದೇನು ||
ಬಾಲನು ಸದ್ಗುಣ ಶೀಲನು ನಿಶ್ಚಯ |
ಪೋಲುವ ನಿರ್ಜರ ಪಾಲನ ಶೌರ್ಯದಿ ||1||
ಹರಯದೊಳಿಹನವನು | ರಾಜ್ಯವ |
ಪೊರೆಯುವ ಹೊಣೆಗಳನು ||
ಹೊರಿಸಲುನೀನವಸರ ಪಡಲೇತಕೆ |
ಧರಿಸುವ ಕಾಲವು ಬರಲಿದೆ ಮುಂದಕೆ ||2||
ಆವರೆಗೀಧರೆಯ | ಪಾಲಿಸು |
ಭೂವರ ಬಿಡುವ್ಯಥೆಯ ||
ದೇವ ಪ್ರಸಾದವೆ ಜೀವನವೆಂಬುದ |
ಭಾವಿಸಿ ರಾಜ್ಯವ ಕಾವುದು ಸಂತತ ||3|| 13 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಮುನಿಪ ನಿನ್ನಭಿಮತವ ನಾನವ |
ಗಣಿಸೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆವುದುಂಟೇ |
ಜನಪತಿತ್ವವ ನೀವೆ ಕಾಲದಿ ತನುಜಗೆನ್ನುತಲಿಂ ||
ಘನ ತಪೋನಿಧಿಗೆರಗಿ ಕಳುಹುತ |
ಮನದ ಚಿಂತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಭೂಪನು |
ವನಧಿಪರಿಮಿತ ಧರಣಿಪಾಲಕನೆನಿಸಿ ಮೆರೆದಿರಲು ||1|| 14 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಇತ್ತ ಸತ್ಯವ್ರತನದೊಂದಿನ |
ಮಿತ್ರ ಕುಮುದನ ಕೂಡಿಯಾಡುತ |
ಚಿತ್ತದಲಿ ಸಂತಸವ ತಾಳ್ವುದ | ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ||1||
ಕುಮುದ ಕೇಳೈ ಎನ್ನ ಮಾನಸ |
ಕುಮುದವರಳಿದೆ ಸಮದವೇರಿದೆ |
ಕಮಲ ಸಖಿ ಸಹಕುಮುದ ಮಿತ್ರಾ | ಗಮವ ತಾಳ್ದು ||2||
ಎತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತ ಚಲುವನು |
ಹೊತ್ತು ನಲಿವಳು ಧಾತ್ರಿಯಂಗನೆ |
ಸುತ್ತಿವನವನು ಹೊತ್ತ ನೀಗಲು | ತೆತ್ತೆ ಮನವ ||3||
ಮಿತ್ರ ಕೇಳೈಮತ್ತ ಮಾಧವ |
ಮುತ್ತಿಹನು ಬಲವೆತ್ತು ಧರಣಿಯೆ |
ಚಿತ್ರಮಯ ಸುಮಪತ್ರಿಗಳನೆಸೆ | ವುತ್ತಲಿಹನು ||4||
ಎಂದ ಮಿತ್ರನ ಮಾತಿಗೊಲಿಯುತ |
ಲೊಂದು ತುರಗವನೇರಿ ಮುದದೊಳ |
ಗಂದು ಪೊರಟನು ವನವಿಹಾರಕೆ | ಚಂದದಿಂದ ||5|| 19 ||

ಕಂದ ಪದ್ಯ
ಬಂದಾ ವನಮಂ ನೋಡುತ |
ವೃಂದಾರ ಕೋಪಮ ತಲೆಯ ತೂಗುತಲಾಗಳ್ ||
ಮಂದಸ್ಮಿತಮಂ ಬೀರುವ |
ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕವನತನಾಗುತಲಿಂತೆಂದ ||1|| 20 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಅಷ್ಟ
ಕಂಡೆಯ | ಮಿತ್ರ | ಕಂಡೆಯ ||ಪ||
ಕಂಡೆಯ ವನದ ಸಂಭ್ರಮವ | ನೆಲೆ |
ಗೊಂಡಿಹ ಚೈತ್ರ ವಿಭ್ರಮವ || ಸೂರೆ |
ಗೊಂಡಿತು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಭಂಡಾರಗಳನೆಲ್ಲ |
ಮಿಂಡೆದ್ದ ಸೌಂದರ್ಯ ಖಂಡಿತವಿದ ನೀನು || ಕಂಡೆಯ ||ಅ.ಪ||
ಅರಳಿದ ಸುಮಗಳ ನೋಡಿ | ಆಹಾ |
ಮೊರೆಯುವ ದುಂಬಿಯಗಾಡಿ || ಇತ್ತ |
ಸರಿಯಾರು ತನಗೆಂದು ಹಾಡಿ |
ನಮ್ಮ ಕರೆವುದು ಪಿಕ ಮನಮಾಡಿ || ಪುಷ್ಪ |
ಶರಗಳ ಕೊರತೆಯ ಹರಿಸುವ ಮನದಿಂದ |
ಸ್ಮರ ತಾನೆ ಸುರಿಸಿದ ಧರೆಗಿಂಥ ಸಿರಿಯನ್ನು || ಕಂಡೆಯ ||1|| 21 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಫುಲ್ಲಾರವಿಂದಮುಖಿ ಕುಂದಕುಟ್ಮಲರದನೆ |
ಮಲ್ಲಿಕಾಸ್ಮಿತರುಚಿರೆ ಚಂಪಕಸುನಾಸೆಯೀ |
ಸಲ್ಲಲಿತ ಶ್ಯಾಮಾಲತಾಬಾಹು ರಂಭೋರು ಕಲ್ಹಾರನೇತ್ರೆಯಿವಳು ||
ನಲ್ಲನನು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆಯುವಳು ಹಸಿರುಟ್ಟು |
ಚಲ್ವಾದವನವೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯು ಸಾರಿಕೆಯ |
ಮೆಲ್ಲುಲಿಯಲೀಗೆನ್ನ ಸಾರಮಂ ಹೀರು ನೀನುಲ್ಲಾಸದೊಳಗೆನ್ನುತ ||1|| 22 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ
ತಿಳಿಗೊಳದೊಳೀಜಾಡಿ | ತಳಿರಮೇಲುರುಳಾಡಿ |
ನೆಲದಮೇಲೋಡಾಡಿ | ನಲಿನಲಿದುಪಾಡಿ ||1||
ಸುಳಿದು ಸುತ್ತುತಲಿಂದು | ಕಳೆವೆ ಕಾಲವನೆಂದು |
ತಲೆದೂಗಿ ಮನದಂದು | ಬಳಸಿ ನಡೆವಂದು ||2|| 24 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಕುಮುದ ಬಂದಿಹನೆಂದು ತಿಳಿದಾ |
ಕಮಲ ಮಿತ್ರನು ಕೋಪದಿಂದಲಿ |
ಕಮರಿಸುವನೀತನುವ ಸಖಿ ವಿಶ್ರಮಿಸು ಬಾರೆನಲು ||
ಅಮಮ ಭೂಸುರನುದರ ಕುದಿದುದೆ |
ಶಮನಗೊಳಿಸುವುದುಚಿತವೆನುತಲಿ |
ರಮಿಸಿ ಪಾಥೇಯವನು ಭುಂಜಿಸಿ ಶ್ರಮವ ಕಳೆದಿರಲು ||1|| 25 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ತ್ರಿವುಡೆ
ವಣಿಜ ಕನ್ನಿಕೆ ವಿಮಲೆಯೆಂಬಳು |
ಮನದ ಬೇಸರ ಕಳೆಯಲು |
ವನಿತೆಯರ ನೆರವಿಯಲಿ ನಡೆದುಪ | ವನವ ಸೇರಿ ||1||
ಕುಸುಮಸಮಯದೊಳಸಮಬಾಣನ |
ಹೊಸಕಣೆಯವೊಲು ಭಾಮಿನಿ ||
ಎಸೆವ ಸುಮಗಳ ವಿಸರವರಸುತ | ಕುಸುಮನೇತ್ರ ||2|| 27 ||

ಬೇಗಡೆ - ಆದಿ
ಬಂದಳು ವನವಿಹಾರಕೆ ಮನಮಾಡಿ |
ಸುಂದರಿ ವಿಮಲೆಯು ಸಖಿಯರ ಕೂಡಿ ||
ಮಂದಗತಿಗಳಿಂದಲೆಣ್ದೆಸೆ ನೋಡಿ |
ಕುಂದ ಮಂದಾರಾದಿ ಸುಮಗಳ ಸೂಡಿ ||
ಮಂದಹಾಸದಿ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವ |
ಹಿಂದುಗಳೆದಾನಂದದಿಂದಲಿ |
ನಿಂದಿಸುತಲರವಿಂದ ಸಖನನು |
ಸುಂದರಾಂಗಿಯು ಚಂದದಿಂದಲಿ |
ಮುಂದುವರಿದೈತಂದು ಬೇಗದಿ ||1|| 28 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಕಾಮಿನೀಮಣಿ ಭ್ರಮರಕುಂತಳೆ |
ಸೋಮವದನೆಯು ವಾಮನೇತ್ರೆಯು |
ಕೋಮಲಾಂಗಿಯು ಕಾಮವಾರಣ ಗಾಮಿನಿಯು ಬರಲು ||
ಭಾಮಿನಿಯ ವಿಭ್ರಮವ ಕಾಣುತ |
ಗೋಮಿನಿಪಸುತ ಕಾಮಬಾಣವು |
ರೋಮ ರೋಮದಿನಾಂಟೆ ಸಖನಿಗೆ ಶ್ಯಾಮೆಯಳ ತೋರ್ದ ||1|| 29 ||

ಕಾಪಿ - ಅಷ್ಟ
ಬಾರಿತ್ತ ಗೆಳೆಯನೆ ಬೇಗ | ಬಹ |
ನಾರಿಯ ಚಲುವನ್ನು ಸವಿಯುವುದೀಗ ||
ನೀರೆಯ ಸೃಜಿಸುವ ಮನದಿ | ಆ |
ವಾರಿಜಭವ ವೃದ್ಧನಾದನಾದನು ದಿಟದಿ ||1||

ಭೂಮಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವೆಲ್ಲ | ಬಂದು |
ಭಾಮೆಯ ಮೈ ಸೇರಿತಿಂದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ||
ಕಾಮನು ಶಿವನಿಂದಲಳಿಯೆ | ಮಂದ |
ಗಾಮಿನಿ ರತಿಯಿಲ್ಲಿ ಬಂದಳು ಸರಿಯೆ ||2||
ಈ ವನಿತೆಯ ಮೊಗ ನೋಡಿ | ಶಶಿ |
ಧಾವಿಸಿ ಗಗನವ ಸೇರಿದ ಖೋಡಿ ||
ಭಾವಕಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ಮಣಿದು | ಸೇರಿ |
ತಾವರೆ ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿಹುದಿಂದು ||3|| 32 ||
ನಾಕದ ಸೌಂದರ್ಯಸಾರ | ಬಂ |
ದೀಕೆಯ ಕಿರುನಡು ಸೇರಲು ಪೂರ ||
ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಾಗ | ಹೊರ |
ನೂಕಿದ ಚಲುವನ್ನು ಕುಚವೆಂಬರೀಗ ||4|| 33 ||
ಅಂಗದೊಳಂಗವ ಬೆಸೆದು | ಚೆಲ್ವ |
ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನೊಳ್ತಾಪವ ಮರೆದು ||
ಶೃಂಗಾರ ಭವನದಿ ನಲಿದು | ನಾರಿ |
ಸಂಗದಿ ಸ್ವರ್ಗವ ಸೃಜಿಸುವೆನೊಲಿದು ||5|| 34 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಸುಂದರಾಂಗಿಯ ಸಂಗಸೌಖ್ಯವ |
ಹೊಂದಿ ನಲಿವುದೆ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯವು |
ಹಿಂದುಗಳೆಯದೆ ನುಡಿಸಿ ನೋಡುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ||
ಮುಂದುವರಿದೈ ತಂದು ವನಿತೆಯ |
ಮುಂದೆನಿಲುತಾ ಸತ್ಯವ್ರತನರ |
ವಿಂದಶರದುರಿಯಿಂದ ಬಳಲುತಲೆಂದುನಾಕೆಯಲಿ ||1|| 35 ||

ನವರೋಜು - ಏಕ
ಯಾರೇ ವಾರಣಯಾನೆ | ಪಿತ |
ನಾರೆ ಕೋಕಿಲಗಾನೆ ||
ಚಾರುಕಟಾಕ್ಷದ ಕೂರಸಿಯಿಂದಸು |
ಹೀರುತನಡೆಯುವ ಕಾರಣವೇನಿದೆ ||1|| 36 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ರೂಪಕ
ವಣಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನಕವರ್ಣನೆನಗೆ ತಾತನು |
ತನಯೆ ವಿಮಲೆ ಸುಮವರಸಿ ವನಕೆ ಬಂದೆನು ||
ಜನಪಕುವರನಂತೆ ತೋರ್ಪೆಯನಗೆ ನಿಜವನು |
ಮುನಿಯದೀಗ ತಿಳುಹು ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಪೋಪೆನು ||1|| 37 ||

ನವರೋಜು - ಏಕ
ಪೃಥ್ವಿಪ ಜಾತನು ಕಾಣೆ | ನಾ |
ಸತ್ಯವ್ರತಾಖ್ಯನು ಜಾಣೆ ||
ಚೈತ್ರ ಮನೋಜ್ಞತೆ ಚಿತ್ರವ ಸೆಳೆಯಲು |
ಇತ್ತಲು ಬಂದಿಹೆ ಸತ್ವರೆಯಿಂದಲಿ ||1|| 38 ||

ಜಂಜೂಟಿ - ರೂಪಕ
ಗಣ್ಯಪುರುಷ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಧನ್ಯಳಾದೆನು |
ಪುಣ್ಯಫಲದಿ ಭೇಟಿಯಾಯಿತಿನ್ನು ಪೋಪೆನು ||
ಅನ್ಯನೊಡನೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲೆನ್ನ ಸಖಿಯರು |
ಚೆನ್ನವಾಯಿತೆನುತ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮಾಳ್ವರು ||1|| 39 ||

ಸಾರಂಗ - ಅಷ್ಟ
ಪದುಮಲೋಚನೆ ಲಾಲಿಸು | ಪೋಗುವುದೇಕೆ |
ಹೃದಯದಿ ನೀ ನೆಲಸು ||
ಮದನನ ಶರದಿಂದಲೆದೆಗೆಟ್ಟೆ ನೋಡೆನ್ನ |
ಅಧರದ ಸುಧೆಯಿಂದ ಬದುಕಿಸು ಬಾ ಬೇಗ ||1|| 40 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಅಷ್ಟ
ಭೂಪತಿ ತರಳ ಕೇಳು | ಎನ್ನೊಳಗೇತ |
ಕೀಪರಿ ನುಡಿವೆ ತಾಳು ||
ಕೋಪಗೊಳದಿರು ಕನ್ಯೆ ನಾ ನಿನ |
ಗೋಪಳಪ್ಪೆನು ಪಿತನು ಮತದಲಿ |
ಚಾಪಲತ್ವದಿ ನಡೆವುದುಚಿತವೆ |
ತಾಪಗೊಳದನುಮತಿಸಬೇಕೆನೆ || 1 || 41 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಬಾಲೆ ಕೇಳೀ ಹರಣವುಳಿಯದು | ಖೂಳ ಮನ್ಮಥನಿಂದ ಲೆನ್ನಯ |
ತಾಳಲೆಂತೀವಿರಹದುರಿಯನು ನಾಳೆ ಬರವನಕ |
ಶೀಲೆ ನಿನ್ನಭಿಮತವ ಮೀರೆನು | ಬಾಳಗೆಳೆಯನ ಕಳುಹುವೆನುನಿ |
ನ್ನಾಲಯಕೆ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಪಿತನಲಿ ಕೇಳಲೆಂದೆನುತ || 1 || 42 ||

ಕಾಂಭೋದಿ - ಝಂಪೆ
ಅರವಿಂದಮುಖಿಯ ಬೇಸರದಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು |
ಅರಸು ಕುವರನು ಮುಂದೆ ಬರಲು ||
ಭರದಿಂದ ಭಯವೆತ್ತು ಬರುತಿಹರ ಕಾಣುತ್ತ |
ಬೆರಗಿನೊಳು ಬೆಸಗೊಂಡನವರ ||1||
ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾದುದೆಲ್ಲಿಗೈದುವಿರಿಗ |
ತಲ್ಲಣಿಸುತಿಹುದೇತಕೆಂದು ||
ಸೊಲ್ಲಿಸುವುದೆನಗೆಂದು ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸಿ ಕೇಳೆ |
ಹಳ್ಳಿಗರು ಪೇಳ್ದರವಗಂದು ||2|| 44 ||

ಮುಖಾರಿ - ಏಕ
ಮಾನವೇಶ್ವರ ಲಾಲಿಸಯ್ಯ | ಬೆದರಿದೆವೆಮ್ಮ |
ಪ್ರಾಣಕಾವುದು ಮಹರಾಯ ||
ದಾನವನೋರ್ವನು ತಾಣಕೆನುಗ್ಗಿತ |
ಹಾನಿಯಗೈದನು ನಾನಾ ಪರಿಯಲಿ |
ತ್ರಾಣದೊಳವಗೆಣೆಗಾಣೆವು ಜಗದೊಳು |
ದೀನರು ನಾವಪಮಾನದಿ ನೊಂದೆವು ||1||
ಅಂಗನೆಯರ ಮೊಗನೋಡಿ | ಮನೆಗಳವೊಕ್ಕು |
ಭಂಗಪಡಿಸುವ ನಾಖೋಡಿ ||
ತೆಂಗಿನ ಗಾತ್ರದ ಕೆಂಗಣ್ಣನು ಬಾ |
ಯಂಗಳ ತೋರಿಸಿ ಪಿಂಗದ ಹಸಿವಿಲಿ |
ನುಂಗಿದ ಕೆಲವರ ಕಂಗಾಲಾದೆವು |
ಮುಂಗಾಣೆವು ಮನದಿಂಗಿತವೇನೈ ||2|| 46 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಏನಿದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ಮಾನವೇಂದ್ರನ ಮಹಿಗೆ |
ದಾನವಂ ನುಗ್ಗಿದನೆ ಹಾನಿಯಂ ಗೈದಪನೆ |
ತ್ರಾಣಮಂ ನೋಳ್ಪೆ ನಾನಂಜದಿರಿ ನೀವೆಂದು ದೀನರನು ಸಂತೈಸುತ ||
ಜಾನಪದರಂ ಕಳುಹಿ ಕ್ಷೋಣಿಪಾಲಗೆ ತಿಳುಹು |
ತಾ ನಿಶಾಟನ ವಧೆಗೆ ಪಿತನಾಜ್ಞೆಯಂ ಕೊಂಡು |
ಸೇನೆಯಂ ಕೂಡುತ್ತ ನಡೆದನತಿ ವೇಗದಿಂ ಮಾನನಿಧಿ ಸತ್ಯವ್ರತನು ||1|| 47 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ವಿಂಧ್ಯಮೂಲನಿವಾಸಿಯೆನಿಸುವ |
ವಿಂಧ್ಯಕೇತುವದೆಂಬ ದುರುಳನು |
ಬಂಧುಬಳಗವ ಕೂಡಿ ಜನಗಳ | ತಿಂದು ತೇಗಿ ||1 ||
ಸಿಕ್ಕಿದರ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಮಾಂಸವ |
ಮುಕ್ಕಿ ರುಧಿರವನೆಕ್ಕಿ ಮನೆಗಳ |
ಹೊಕ್ಕಿರಿದು ಬಲು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದಿರೆ | ರಕ್ಕಸೇಂದ್ರ || 2 ||
ಧನುವ ಪಿಡಿದೈತರುವ ಕುವರನ |
ಕಿನಿಸಿನೊಳಗೀಕ್ಷಿಸಲು ದನುಜನು |
ಇನಿತು ಧೈರ್ಯದಿ ಬರುವ ಮನುಜನ | ಘನವದೇನು || 3 || 50 ||

ಕಂದ
ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ರಕ್ಕಸ |
ಬಾಂಧವ ವರ್ಗವನೊಡಗೂಡುತಲೈ ತಂದು ||
ನಿಂದಿಹ ಕುವರನನೀಕ್ಷಿಸಿ |
ವೃಂದಾರಕ ವೈರಿಯತಿ ಮುನಿಸಿಂ ನುಡಿಸಿದಂ ||1|| 51 ||

ಘಂಟಾರವ - ಅಷ್ಟ
ಯಾರೋ ಬಂದವ ಭಾರಿಯ ಧನು ಹೊತ್ತು ||
ಘೋರ ನೀನವಿಚಾರದಿಂ ಮದ |
ವೇರಿ ಬಂದಿಹುದೇಕೆಲಾ ||1|| 52 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಮಟ್ಟೆ
ಮಿತ್ರ ಕುಲಜ ಧಾತ್ರಿಪಾಲ | ಪುತ್ರ ಸತ್ಯವ್ರತನು ನಿನಗೆ |
ಮೃತ್ಯು ವಧುವ ಹೊತ್ತು ತರಲಿ | ಕಿತ್ತು ಬಂದಿಹೆ ||1|| 53 ||

ಘಂಟಾರವ - ಅಷ್ಟ
ಬಿಡು ಬಿಡು ನಿನ್ನಯ ಬಡಿವಾರಗಳನೆಲ್ಲ ||
ಧಡಿಗತನದಲಿ ತಡೆದರೆನ್ನನು |
ಕೆಡುವೆ ನೋಡೆಲೊ ಹುಡುಗನೆ ||1|| 54 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಮಟ್ಟೆ
ಬಲ್ಲೆ ನೀನು ಹಳ್ಳಿಗರನು | ಕೊಲ್ಲುತಿರುವುದೆಲ್ಲ ನಾನು |
ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ಬಿಲ್ಲ ಪಿಡಿದೆ | ನಿಲ್ಲು ಬೇಗನೆ ||1|| 55 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಭರಿತ ರೋಷದಿ ಸೆಣಸಲೀರ್ವರು |
ದೊರೆ ಕುಮಾರನ ಶರದ ಘಾತಿಗೆ |
ದುರಳನಳುಕುತ ಸರಿದ ಕಾಡಿಗೆ ಧರಿಸಿ ಮಾಯೆಯನು ||
ಅರಸಿ ಬಳಲಿದನೆರಡು ಮಾಸವ |
ನರಸು ಕುವರನು ಬಳಿಕದನುಜರ |
ತಂದು ಪುರವನು ಸೇರಿ ಬೇಗದೊಳರಸಗೆರಗಿದನು ||1|| 56 ||

ಮಧುಮಾಧವಿ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಮಣಿದ ಕುವರನ ಜನಪನೆತ್ತುತ | ಮನದಿ ಹರ್ಷವ ತಾಳುತಪ್ಪುತ |
ದಣಿದೆಯಾ ನೀನೆನ್ನ ಮುದ್ದಿನ | ಮಣಿಯೆ ಬಾಬಾರೆನ್ನುತ ||1||
ಬಂದೆಯಾ ನೀನಿಂದು ಖಳನನು | ಕೊಂದೆಯಾ ಬಲುಸಹಸದಿಂದಲಿ |
ನೊಂದೆಯಾ ಶರಘಾತದಿಂದಲಿ | ಕಂದ ಪೇಳ್ಳೈ ಶೀಘ್ರದಿ ||2||
ತಾತ ಮೂರ್ಜಗಖ್ಯಾತ ರವಿಕುಲ | ಜಾತ ಪುಣ್ಯದ ವ್ರಾತ ಬಲದಲಿ |
ಪಾತಕಿಯ ಶರಘಾತದಿಂದಿನ | ಜಾತನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿದೆ ||3||
ಮಗನೆ ನಿನ್ನಯ ಸುಗುಣದಿಂದರ | ಸುಗಳ ಮಧ್ಯದಿ ವಿಗಡನೆನಿಸೀ |
ಖಗಜ ಕೀರ್ತಿಯ ಗಗನಕೇರಿಸಿ | ಸುಗತಿ ಪಡೆಯೆನೆ ಕುವರನು ||4|| 60 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ
ತಂದೆಯ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು | ತನ್ನಯ |
ಮಂದಿರಕೈತಂದು ||
ಚಂದಿರಮುಖಿಯನು ಹೊಂದುವ ಚಿಂತೆಯೊ |
ಳಂದಾ ಕುಮುದನಿಗೆಂದನು ದೈನ್ಯದಿ ||1||
ಕೇಳು ಕುಮುದ ನೀನು | ಪೇಳುವೆ |
ಬಾಳ ಗೆಳೆಯ ನಾನು ||
ನಾಳೆಯೆನುತ ನೀ ಕಾಲವ ಕಳೆಯದೆ |
ಊಳಿಗ ಗೈದೀ ಬಾಳನು ರಕ್ಷಿಸು ||2||
ಯಾತಕಿಂಥ ಮಾತ | ಎನ್ನೊಳು |
ಸೋತು ನುಡಿವೆ ಖ್ಯಾತ ||
ಭೂತಳ ಪತಿಸುತಗೇತರ ಚಿಂತೆಯು |
ನೀತಿಳುಹಿಸಲದನೋತುಗೈವೆ ನಾ ||3||

ವಣಿಜಕನ್ನೆ ವಿಮಲೆ | ಎನ್ನಯ |
ಮನವಕದ್ದ ತರಳೆ ||
ಜನಕನ ಮತದೊಳಗನುಕೂಲೆಯು
ಸತಿಯನಗಾಗುವಳದನನುಗೊಳಿಸೈನಿಲ ||4||
ಬಿಡು ಚಿಂತೆಯ ನೀನು | ಗೆಳೆಯನೆ |
ಒಡನೈದುವೆ ನಾನು ||
ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆಯನೊಡ ಬಡಿಸುತಲತಿ |
ಸಡಗರದಿಂ ಸುತೆ ಕೊಡುವಂತೆಸಗುವೆ ||5|| 65 ||

ದ್ವಿಪದಿ
ಸತ್ಯವ್ರತನಿಗೆ ಧೈರ್ಯವೆತ್ತಿರಲು ಪೇಳಿ |
ಭೃತ್ಯನೈತಂದನಾ ವಿತ್ತಪತಿಯಲ್ಲಿ ||1||
ವಣಿಜಭವನದ ಸಿರಿಯ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ |
ಎಣೆಗಾಣೆನಿವಗೆಂದು ಮಣಿದು ತಲೆದೂಗಿ ||2||
ದ್ವಾರಗಳ ಬಳಸಿರುವ ತೋರಣಗಳನ್ನು
ನಾರಿಯರು ಸಂಭ್ರಮದಿ ಸೇರಿರುವುದನ್ನು ||3||
ಕಾಣುತಚ್ಚರಿಪಡುತ ತಾನು ಮುನ್ನಡೆದ |
ಮಾಣಿಕ್ಯವರ್ಣನಿಗೆ ಜಾಣ ತಾ ಮಣಿದ ||4|| 69 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ನಿಂದಿಹ ಕುಮುದನ ಚಂದದೊಳೀಕ್ಷಿಸಿ |
ಮಂದಹಾಸವ ಬೀರುತೆಂದ ||
ಬಂದವನ್ಯಾರಯ್ಯ ಮಂದಿರವನು ಸೇರಿ |
ದಂದವನರುಹೆನಲೆಂದ ||1||
ಭೂಮೀಶಸುತನಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ಸಖ ನಾನು |
ನಾಮವು ಕುಮುದನೆಂದು ||
ಧೀಮಂತ ವರ್ತಕಧಾಮಕೆ ಪೋಗೆಂದು |
ನೇಮಿಸಲೈತಂದೆನಿಂದು ||2||
ಸತ್ಯವ್ರತಾಖ್ಯನ ಮಿತ್ರನೆ ಬಾರೆಂದು |
ಅತ್ಯಾದರದಿ ಪೀಠವಿತ್ತು ||
ಭೃತ್ಯನ ಸೇವೆಯಗತ್ಯವದೇನೆಂದು |
ಸತ್ಯದಿ ಪೇಳ್ವುದೀ ಹೊತ್ತು ||3|| 72 ||

ಬೇಗಡೆ - ಅಷ್ಟ
ಸಾರ್ಥವಾಹನೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕೇಳು | ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿಹೆ |
ಪಾರ್ಥಿವನು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರಲು ||
ಕೀರ್ತಿಯುತವೈಕರ್ತನನು ವನ | ವರ್ತಿಯಾಗೆ ಸುಮಾರ್ಥಿಯಾಗಿಹ |
ವರ್ತಕಾತ್ಮಜೆ ಕೂರ್ತು ಬರುವ ಮು |
ಹೂರ್ತದಲಿ ಬಲುಧೂರ್ತನಾಗಿಹ ||1||
ಚಿತ್ರಜನು ಧನುವೆತ್ತಿ ಶರವೆಸೆಯೆ | ಸತ್ಕುಲಜ ತಾಳಿದ |
ಚಿತ್ತವ್ಯಥೆಯನು ಬಿತ್ತರಿಸಲರಿಯೆ||
ಎತ್ತನೋಡಿದಡತ್ತ ಕಾಂಬನು | ಮತ್ತ ಕಾಶಿನಿ ಚಿತ್ರವನುತಾ |
ವಿತ್ತಪತಿ ತವಪುತ್ರಿಯಳ ಭೂ |
ಪೋತ್ತಮಗೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ಕೊಡುವುದು||2|| 74 ||

ಕಲ್ಯಾಣಿ - ಅಷ್ಟ
ಕೇಳಯ್ಯ ಕುಮುದನೆ ನೀನು | ಭೂ |
ಪಾಲನ ಸುತನಂಥರನ್ನು ||
ಪೋಲುವರಾರುಂಟು ಜಗದಿ | ಶ್ರೀ |
ಲೋಲಗೆ ಸಮನೆಂಬೆ ದಿಟದಿ ||1||

ಬಾಲೆಯನೀಯುವ ಪುಣ್ಯ | ತನ್ನ |
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದವ ಧನ್ಯ ||
ಕಾಲವು ಮೀರಿಹುದಲ್ಲ | ವಿಧಿ |
ಹಾಳುಗೈದನು ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲ||2|| 76 ||

ವಾರ್ಧಕ
ತಿಳಿಯದಾದೆನು ಮೊದಲೆ ಬಳಿಕ ನಿಶ್ಚಯಗೈದೆ |
ಬೆಳಗಿನಲಿ ಪರಿಣಯವು ನಳಿನಲೋಚನೆಗೆಂದು|
ತಿಳುಹುವುದು ಸಂಗತಿಯ ಪದಕೆರಗಿ ಬೇಡುವೆನು ಮುಳಿಯ ಬೇಡೆನುತಲವನ ||
ಸುಲಲಿತಾಂಗಿಯ ಮರೆತು ಬಾಳೆಂದು ಭಿನ್ನೈಸು |
ಚಲುವ ನೀ ಪೋಗೆಂದು ವರ್ತಕನು ಪೇಳಲ್ಕೆ |
ತಲೆವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ ನಡೆತಂದು ಕುಮುದ ಭೂಲಲಾಮನ ಸುತಗರುಹಲು||1|| 77 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಬಂದೆಯೇನೈ ಕುಮುದ ವರ್ತಕ |
ನೆಂದ ಮಾತನು ಪೇಳು ಶೀಘ್ರದಿ|
ಸುಂದರಾಂಗನೆ ನಿನ್ನ ಮೊಗ ಸಿರಿ | ಕುಂದಿತ್ಯಾಕೆ ||1||
ಕೇಳು ಗೆಳೆಯನೆ ವೇಳೆ ಮಿಂಚಿದ |
ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದೇನು ವಿಮಲೆಗೆ |
ನಾಳೆ ಲಗ್ನವಗೈವ ವಣಿಜನು | ಪೇಳಲೇನು ||2|| 79 ||

ಮಾರವಿ - ಏಕ
ಅರರೇ ವರ್ತಕ ಧರಣಿಪ ಸುತನೆಂ | ದರಿಯದೆ ಗರ್ವದಲಿ ||
ತರಳೆಯ ಕೊಡೆನೆಂದೊರೆದನೆ ಮದವನು | ಮುರಿಯುವೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ||1||
ದುಷ್ಟನ ಕರಗಳ ಕಟ್ಟುತ ಸುತೆಯನು | ಥಟ್ಟನೆ ನಾ ತಹೆನು ||
ನಿಟ್ಟೆಲುಗಳ ಮುರಿದೊಟ್ಟುವೆ ಕಾಣಲಿ | ಸಿಟ್ಟಿನ ಫಲವನ್ನು||2||
ಪೊಡವಿಯೊಳೆನ್ನನು ತಡೆಯುವರ್ಯಾರೈ| ಸಡಗರದಿಂದೀಗ ||
ನಡೆಯತ ತರುವೆನು ಹುಡಗಿಯನೆಂದವ| ಗುಡುಗಲು ಸಖನಾಗ ||3|| 82 ||

ಸಾರಂಗ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಯಾತಕೀ ಪರಿಖಾತಿಯು | ಮಾನವ ಶ್ರೇಷ್ಠ |
ಗೇತಕೀಪರಿ ಖಾತಿಯು || ಪ ||
ಯಾತಕೀಪರಿಖಾತಿ ಭೂಪತಿ |
ಜಾತ ವವನಲಿ ಖ್ಯಾತ ಜಗದೊಳು |
ನೀತಿ ನಿಯಮ ವಿಘಾತಗೈವುದು |
ರೀತಿಯೇನೈ ತಿಳಿದು ಪೇಳ್ವುದು ||ಅ.ಪ||
ತರಳೆಗೆ ಲಗ್ನವನು | ನಿನ್ನಭಿಮತ |
ವರಿಯದ ವರ್ತಕನು| ನಿಶ್ಚಯಗೈದು |
ಪರಿಪಾಲಿಸುವುದೆಂದನು | ಪೇಳುವುದೇನು |
ಸರಿಯೆ ಪರವಧುವನ್ನು ತರುವುದು |
ಪರಿಯೆ ರವಿಕುಲ ಜಾತನಿಂಗಿದು |
ದೊರೆಯ ನೀತಿಯ ಮುರಿದ ಮೇಲೇ |
ನರಿಯೆ ಲೋಕಕೆ ದಾರಿ ತೋರ್ಪರ | ಯಾತಕೀ ||1|| 83 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಕುಮುದ ವಚನದ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕುತ|
ಭ್ರಮಿಸುತೆಂದನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಯೀ |
ಗ ಮಮ ಪರವಧುವಾದಳೇನ ಕ್ರಮವೆ ತರಲವಳ ||
ರಮಣಿಯನು ಮರೆತಿನ್ನು ಬಾಳುವ |
ಶ್ರಮವದೇತಕೆ ಸುಡುಸುಡೆನ್ನುತ |
ಕಮರಿದನು ಮನಮರುಗಿ ಕುವರನು ಕಮಲಮುಖಿಗಾಗಿ || 1 || 84 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ
ಏನ ಮಾಡುವೆ ನಿನ್ನು | ಮೀನಾಂಕನೆಂಬವನು |
ಕೇಣಮಿಲ್ಲದೆ ತಾನು | ಗೋಣನರಿಯುವನು ||1||
ಅನ್ಯ ವಧುವನು ತರಲು | ಗಣ್ಯ ವಂಶಕೆ ಸಿಡಿಲು |
ಕನ್ಯೆಯನು ಮರೆತಿರಲು ಶೂನ್ಯವೀ ಬಾಳು ||2||
ಮರೆಯಲೇ ಪ್ರೀತಿಯನು | ತೊರೆಯಲೇ ನೀತಿಯನು |
ಹುರಿಯಲೇ ಪ್ರಾಣವನು | ಸರಿಯಾವುದಿನ್ನು ||3|| 87 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಪರಿಣಯದ ವಿಧಿಗಳೊಳು ಸಪ್ತಪದಿಯತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ |
ಪರಿಪೂರ್ತಿಯಾಗದಿರೆ ಪರವಧುವು ತಾನಲ್ಲ |
ಧರಣಿಪಂ ಬಲದಿಂದ ಕನ್ನೆಯಂ ತಂದರಂದು ದುರಿತವೆನಿಸದು ತಿಳಿಯಲು |
ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಮನ್ನಾರಯ್ಯು ವರ್ತಕನ |
ತರಳೆಯನ್ನೆಳೆ ತಂದು ಹರುಷಮಂ ತಳೆವೆನೆಂ |
ದಿರಲು ಪೂರ್ವಾಚಲದಿ ರವಿಯುದಯಿಸಲ್ಕಂಡು ಭರದಿಂದಲೈತಂದನು ||1|| 88 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಅಷ್ಟ
ಮದುಮಗ ದಿಬ್ಬಣವೊಡಗೂಡಿ ಬರಲಾಗ | ಮುದದಿಂದ ವರ್ತಕನು ||
ಪದುಳದಿಂದುಪಚಾರಗೈವುತ್ತಲಿರುವಾಗ | ಸದನಕ್ಕೆ ನಡೆ ತಂದನು ||1||
ಪೃಥ್ವಿಪಜಾತನ ವಿತ್ತಪ ಕಾಣುತ್ತ ಚಿತ್ತದಿ ಯೋಚಿಸಿದ ||
ಮತ್ತಿವನೈತಂದ ಕೃತ್ಯವ ತಿಳಿಯಲು | ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆರಗಿ ||2||
ದೊರೆಕುಮಾರಕ ನಿನ್ನ ಬರವಿಂದಲೆನಗೀಗ | ಪರಿತೋಷವಾಗಿಹುದು ||
ತರಳೆಯ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಯದಿ ಬಂದೆ | ಹಿರಿದಾದ ಭಾಗ್ಯವಿದು ||3||
ವರ್ತಕ ನಿನ್ನಯ ಪುತ್ರಿಯ ಪರಿಣಯ | ವಾರ್ತೆಯನುತ್ತಾಹದಿ ||
ಕೀರ್ತಿಸೆ ಜನಗಳು ನೇತ್ರ ಕುತೂಹಲ | ಪೂರ್ತಿಗಾನೈ ತಂದೆನು ||4|| 92 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಸನ್ನುತನೆ ನೀಬಂದುದೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವುಯೆನುತ |
ಮನ್ನಣೆಯಗೈವುತಿರೆ ಸುಮುಹೂರ್ತವೊದಗಿದುದು |
ಕನ್ನೆಯಂಮಂಟಪಕೆ ತನ್ನಿರೆಂದವಸರದಿ ಬಿನ್ನವಿಸೆ ಭೂದಿವಿಜರು ||
ಹೊನ್ನಿನಂದಣದೊಳಗೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಳಸಿನಲಿ |
ಬಿನ್ನಾಣದೊಳು ತಂದು ಮಂಟಪದಿ ಕೂಡ್ರಿಸಲು |
ಇನ್ನಪ್ಪ ವಿಧಿಗಳಂ ಪೂರೈಸಗೊಡೆನೆನುತ ತನ್ನ ಮನದೊಳು ಯೋಚಿಸಿ ||1|| 93 ||

ಪುನ್ನಾಗ ತೋಡಿ - ಏಕ
ಸಾರಿ ಮಂಟಪವನು ಬೇಗದಿ | ನಾರಿ ಕರವ ಪಿಡಿದು ತೋಷದಿ |
ಸೇರಿದವರ ನೋಡಿ ನೃಪಸುತ | ದೂರಪೋಗಿರೆಂದು ಪೇಳುತ ||1||
ಎನ್ನ ಮನವ ಕದ್ದದೋಷಕೆ | ಹೆಣ್ಣನೊಯ್ವೆನಿಂದು ನಿಲಯಕೆ ||
ಕನ್ನೆ ತೋಳಬಂದಿಯಾಗಲಿ | ಇನ್ನು ಹರಸಿರೆನ್ನ ಮುದದಲಿ ||2||
ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಸೆಣಸ ಬಂದರೆ | ಧಕ್ಕನವರ ಶಿರವನರಿವರೆ ||
ಕಕ್ಕುಲಾತಿಯಿಲ್ಲ ನೋಡಿರಿ | ಒಕ್ಕಣಿಸುವ ಮಾತ ಕೇಳಿರಿ ||3|| 96 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಖ್ಯಾತ ರವಿಕುಲಜಾತ ಕ್ಷತ್ರಿಯ |
ನೀತಿಯಂತೀ ಕನ್ಯೆಯನು ಮನ |
ಸೋತು ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆನು ನಿಲಯಕೆ ಭೀತಿ ತಾಳದಿರಿ ||
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುವೆನೆಂ |
ದಾತುರದಿ ರಥವೇರಿ ಸುತನ್ನುವ |
ಜಾತೆಯನು ಸೆಳೆದೊಯ್ಯೆ ಮದುಮಗ ಘಾತವಾಯ್ತೆನುತ ||1|| 97 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಅಷ್ಟ
ಹೋಯಿತು | ಮುದ್ದಿನ ಗಿಣಿಯದು ಹಾರಿ | ಹೋಯಿತು ||ಪ||
ಹೋಯಿತು ಪಂಜರ ಬಿಟ್ಟು | ಎನ |
ಗಾಯಾಸಗಳ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು || ಮತ್ತೆ |
ಸಾಯುವ ತನಕವು ನೋಯುವುದಾಯಿತು|
ಕಾಯಜ ಸುಖವಿನ್ನು ಮಾಯವಾಯ್ತುಯ್ಯಯ್ಯೊ ||1||
ಮಾವನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಕೋಣ | ಸುತೆ |
ಯೀವೆನೆನ್ನುತಲೆನ್ನ ಗೋಣ | ತಾನು |
ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಯ್ದ | ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದ |
ರಾವನು ಕಾಯ್ದನು ಜೀವನ ಸಾಕಿನ್ನು || ಹೋಯಿತು ||2||
ಬಾಸಿಂಗಗಳನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ | ಲಗ್ನ |
ಗೈಸುವೆನೆಂದ್ಯಲೊ ಸೆಟ್ಟಿ | ದುಡ್ಡು |
ಕಾಸನ್ನು ಕೊಂಡೆನಗಾಸೆಯ ತೋರಿಸಿ |
ಮೋಸವ ಮಾಡಿದೆ ಹೇಸಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ || ಹೋಯಿತು ||3|| 100 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಎಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡುತಿರುವ ಮದುಮಗನ ಕಾಣುತ್ತ |
ಬಂದಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ನಗುತಿರಲು |
ಸಂದರ್ಭವನು ತಿಳಿದು ಪರಿಹಾಸ್ಯಮಂ ತಡೆವೆನೆಂದೆಣಿಸಿ ಕನಕವರ್ಣ ||
ನಂದನೆಯ ನೊಯ್ವವನ ಭಂಗಪಡಿಸದೆ ಬಿಡಲು |
ಮುಂದಿನ್ನು ನಗರದೊಳು ಬಾಳ್ವಪರಿಯಿಲ್ಲೆಂದು |
ಮಂದಿಯೊಳು ಪೇಳುತ್ತ ನಡೆತಂದು ಭೂಪನಲಿ ಸಂದುದೆಲ್ಲವನರಹಲು ||1|| 101 ||

ತೋಡಿ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಜನಪ ತ್ರಯ್ಯಾರುಣನು ಪೀಠದಲಿ |
ಘನದಿ ಮಂಡಿಸೆ ಬಂದು ಬೇಗದಲಿ |
ಕನಕವರ್ಣನು ಮಣಿಯೆ ಪಾದದಲಿ |
ಮನುಕುಲೇಶನು ನುಡಿದನವನಲ್ಲಿ ||1||
ಏನು ವರ್ತಕ ನೀನು ಬಂದಿಹುದು |
ಆನನದ ಸಿರಿಯೇಕೆ ಕಂದಿಹುದು |
ಹಾನಿ ಯಾರಿಂದಾಯಿತೆಂದೆನಲು |
ಮಾನವೇಶಗೆ ಪೇಳ್ದ ಬೇಗದೊಳು ||2|| 103 ||

ಪುನ್ನಾಗ - ಅಷ್ಟ
ಮಾನವೇಶ್ವರ ಕೇಳು ಪೇಳುವ ನುಡಿಯ |
ಮಾನವಂತರಿಗಿದು ಕಾಲವಲ್ಲಯ್ಯ ||
ಹೀನರು ಹೆಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆಂತು ಜೀಯ |
ನೀನಾಳ್ವ ಮಹಿಯೊಳು ಬಾಳುವುದಯ್ಯ ||1||
ಬಾಲೆಯ ಲಗ್ನವಗಯ್ಯಲಿಕೆಂದು |
ಆಲಯ ಶೃಂಗಾರವೆಸಗಿರಲೆಂದು ||
ಭೂಲೋಲ ನಿನ್ನಯ ಜಾತನು ಸುತೆಯ |
ಖೂಳತನದೊಳೊಯ್ದನೇನೆಂಬೆ ವ್ಯಥೆಯ ||2|| 105 ||

ಭೈರವಿ ಏಕ
ವಣಿಜನ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿ | ಆ |
ಜನಪತಿ ಕ್ರೋಧವ ತಾಳಿ ||
ತನಯನು ಪರವಧು ತಂದು | ಸ |
ದ್ವಿನಯವ ಮಾರಿದನೆಂದು |||1||
ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕನೀತ | ದುಷ್ |
ಕರ್ಮದಿ ಮಾಡಿದ ಘಾತ ||
ಮರ್ಮವ ತಿವಿದಿರಲಿನ್ನು ಈ |
ಧರ್ಮದ ಜಾತನೆ ತಾನು ||2||
ಅಟ್ಟುವೆ ವನಕಿವನನ್ನು | ತಾ |
ನಟ್ಟುದ ನುಣಲಾ ಸೂನು ||
ಕಟ್ಟುತ ಕರಗಳ ಬೇಗ | ಆ |
ದುಷ್ಟನನೆಳತುಹುದೀಗ ||3|| 108 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಭೂತಳೇಶನ ವಚನವಾಲಿಸಿ |
ದೂತರಾಕ್ಷಣ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ |
ಜಾತನನ್ನೆಳತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸೆ ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದಾಗ ||
ಪಾತಕಿಯೆ ತೊಲ ತೊಲಗು ವಂಶದ |
ಖ್ಯಾತಿಯನು ನೀ ಕಳೆದೆ ಹೀನತೆ |
ಗೋತು ವಣಿಜನ ಸುತೆಯ ತಂದಿಹುದೇತಕುಸುರೆನಲು ||1|| 109 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ತ್ರಿವುಡೆ
ತಾತ ನಿನ್ನಯ ಚರಣವನಜಕೆ | ಜಾತವಂದನೆಗೈವೆನು ||
ಮಾತನಾಲಿಸು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಿ | ಖ್ಯಾತಿಯೇತಕೆಯೆನ್ನೊಳು ||1||
ವನದಿ ವರ್ತಕತನಯೆ ಕಾಣಲು | ಮನವನಿತ್ತೆನು ವಿಮಲೆಗೆ |
ದನುಜಹರಣಕೆ ಧಾವಿಸಿದೆ ಬಲು | ದಿನವು ಜಾರಿತು ಮರಳಲು ||2||
ವಿತ್ತಪತಿಯನು ಕೇಳಲಟ್ಟಿದೆ | ಮಿತ್ರ ಕುಮುದನ ನಿನ್ನೆಗೆ ||
ಪುತ್ರಿಯನು ಕೊಡೆನೆಂದು ಪೇಳಲು | ಹೊತ್ತು ತಂದಿಹೆನಿಂದಿಗೆ ||3||

ಸಪ್ತಪದಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಲಗ್ನ ಸ | ಮಾಪ್ತವಾಗದು ತಿಳಿಯಲು ||
ಪ್ರಾಪ್ತವಪ್ಪುದೆ ದೋಷ ಕ್ಷತ್ರಿಯ | ಗೊಪ್ಪುವಂದದಿ ಚರಿಸಲು ||4|| 113 ||

ಮಾರವಿ - ಏಕ
ಎಲವೊ ಪಾತಕಿಗಳಹುವುದೇತಕೆ | ಕಲಕಿದೆ ಶಾಂತಿಯನು ||
ಲಲನೆಯ ಮದದಿಂದೆಳೆ ತಂದೀಗಲು | ತಿಳುಹುವೆ ಧರ್ಮವನು ||1||
ವರ್ತಕ ತರುಣಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯ ಮಾರಿದೆ | ಬರ್ತ್ನನೆ ತಪ್ಪುವುದೆ ||
ವರ್ತನೆಯಿಂ ಜನರರ್ತಿಯ ಕಳೆದಾ | ಧೂರ್ತನು ನೀನಾದೆ ||2||
ಪುಂಡನೆ ಕೇಳ್ಳೈ ದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುವೆ | ಖಂಡಿತ ತಾಳಿದನು ||
ಅಂಡಲೆವುತವನಖಂಡದಿ ಕಳೆ ಜನ | ಕಂಡರಿಯದ ತೆರನು ||3|| 116 ||

ಬಿಲಹರಿ - ಅಷ್ಟ
ತಂದೆ ನಿನ್ನಾಜ್ಞೆಯ ಶಿರದೊಳು ಧರಿಸುತ್ತ |
ವನವಾಸ ಕೈದುವೆ ನಾನು ||
ಮುಂದೆ ನಿನ್ನಯ ಪಾದ ಕಾಣುವ ಯೋಗವು |
ಮಂದ ಭಾಗ್ಯನಿಗುಂಟೆ ಪೇಳ ಬೇಕಿನ್ನು ||1||
ಈರಾರು ವತ್ಸರ ವಾರಣ್ಯದೊಳಗಿದ್ದು |
ಬಾರಯ್ಯ ಸಾಕೇತನಗರಿಗೆ ನೀನು ||
ಮಾರ ಪಿತನ ಪದಭಜನೆಯಗೈವುತ್ತ |
ಭೂರಿಪಾತಕ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಿನ್ನ ||2||
ತಾತನ ಪದವನಜಾತಕ್ಕೆ ಮಣಿಯುತ್ತ |
ಮಾತನು ಪಾಲಿಸಿ ಬರುವೆತಾನೆಂದು ||
ಜಾತನು ಪೋಗಲು ಭಂತಳೆ ಪತಿಯತ್ತ |
ಭೂತಳ ಕೊರಗಿದ ಶೋಕದಿ ನೊಂದು ||3|| 119 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಪಿತನ ಬಿಳಿಯಿಂ ಪೊರಟು ವಣಿಜನ |
ಸುತೆಗೆ ಸಂಗತಿಯರುಹಲಾಕೆಯು |
ಪತಿಯದೆಲ್ಲಿಹನದುವೆ ಸ್ವರ್ಗವು ಸತಿಗೆ ಲೋಕದಲಿ ||
ವ್ಯಥೆಯ ತಾಳದೆ ಬರ್ಪೆನೆನೆ ಸನು |
ಮತಿಸಿ ಕುವರನು ಪೊರಡುತಿರಲಾ |
ಪೃಥಿವಿ ಪತಿ ಕಳವಳಿಸಿ ಕೊರಗಿದ ಸುತವಿಯೋಗದಲಿ ||1|| 120 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ಹೆಚ್ಚಿತು ಶೋಕವು ಬೆಚ್ಚಿದ ಮೋಹದಿ |
ನಚ್ಚಿನ ಕುವರನ ನೆನೆದು ||
ನಿಚ್ಚಟ ಕೋಪದಿ ಕಚ್ಚಿದ ತುಟಿಗಳ |
ತುಚ್ಛನು ಸುತನೆಂದು ಹಳಿದು ||1||
ಕುಲಗೇಡಿ ಮಗನಿಂದು ಕಳೆದನು ಮಾನವ |
ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬಾಳುವುದೆಂತು ||
ನೆಲದಾಣ್ಮನಾಗಿದ್ದು ಫಲವೇನು ಮಾಡಿದ್ದು |
ಜಲದೊಳಗಿನ ಹೋಮವಾಯ್ತು ||2||
ಪೊಡವಿಯನಾಳುವ ಗೊಡವೆಯು ಸಾಕಿನ್ನು |
ನಡೆಯುವೆನಡವಿಗೆ ನಾನು ||
ಒಡಲನ್ನುನೀಗುತ್ತ ಪಡೆವೆನು ಶಾಂತಿಯ |
ಜಡಜನಾಭನೆ ಗತಿಯಿನ್ನು ||3|| 123 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಗೈದು ಭೂಪನು |
ಬಂದು ಗುರುವಿನ ಚರಣಕೆರಗುತ |
ನಿಂದು ಸಂಸ್ತುತಿಗೈವುತಿರಲವಗೆಂದ ಮುನಿಪತಿಯು ||
ಕಂದ ನಿನ್ನಯ ವದನಕಾಂತಿಯು |
ಕಂದಿಹುದು ಬಲು ವಿಸ್ಮಯಾಸ್ಪದ |
ವಿಂದು ನೀನವಸರದಿ ಧಾವಿಸಿದಂದವೇನೆನಲು ||1||124 ||

ಮಧುಮಾಧವಿ - ಆದಿ
ಮುನಿನಾಥ ಕೇಳಯ್ಯ ಬಂದಿರ್ಪ ವ್ಯಥೆಯ |
ತನಯನ ಕತದಿಂದ ನೊಂದೆನು ಜೀಯ ||
ವಣಿಜಸುತೆಯ ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ |
ವನಿತೆಯನೆಳತಂದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಭಾಗಿ ||1||
ಪರವಧುಗೆಳಸಿದ ಪಾತಕಿಯೆಂದು |
ತೊರೆದಿಂದು ಕಳುಹಿದೆ ವನವಾಸಕೆಂದು ||
ಪರಿತಾಪಕ್ಕೊಳಗಾದೆ ಸಂಸಾರ ಸಾಕು |
ಹರಿಪದ ಭಜಿಸಲಿಕಾಣತಿ ಬೇಕು ||2|| 126 ||

ಜಂಗಲ್ - ಏಕ
ಪರವಧುವೆಂತವಳರುಹೈ ದೊರೆ ನೀ | ಚರಿಸದೆ ಸಪ್ತಪದಿ ||
ಮರುಳುತನದಿ ಸುತನಿರವನು ತಿಳಿಯದೆ |
ತೊರೆವುದು ಯೋಗ್ಯವೆ ಪೇಳ್ ದಿಟದಿ ||1||
ವರ್ತಕಸುತೆಯನು ಪುತ್ರನು ತಂದರೆ | ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕುಂದಹುದೆ ||
ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪಂಥದಿ ವರ್ತಿಸಿದವಗೆ ಕ |
ದರ್ಥನವೆಂಬುದು ಬರಬಹುದೆ ||2|| 128 ||

ಸಾವೇರಿ ಆದಿ
ಅಹುದೇ ನಿಮ್ಮಯ ಮಾತು | ಕಂದನ ಬಾಳಿ |
ಗಹಿತ ನಾನಾದೆನೆಯಿಂತು ||
ಮಹಿಪತಿ ಪದದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಯನಿತ್ತೆನು |
ವಿಹಿತವು ಮುಂದೇನು ಪೇಳಬೇಕೆನಗಿನ್ನು ||1|| 129 ||

ಆರ್ಯಾಸವಾಯಿ - ಏಕ
ಆದರೆ ಪಿತನಿಗೆ ವೇದನೆಯಿತ್ತಪ |
ರಾಧವು ಸುತನನು ಬಾಧಿಪುದು ||
ಸಾಧಿಸಿ ತಪದೊಳು ಶೋಧಿಸಿ ದುರಿತವ |
ಮೇದಿನಿಪತಿಯವ ನಾದಪುದು ||1|| 130 ||

ತುಜಾವಂತು - ಝಂಪೆ
ಎಷ್ಟು ಪೇಳಿದರೇನು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಡೆತನ ಸಾಕು |
ಸೃಷ್ಟೀಶ ಪಾದದೊಳಗಿಷ್ಟವಾಯ್ತಿನ್ನು ||
ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೀನನುಮತಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹುವುದೆನಗೆ |
ಥಟ್ಟನೈದುವೆ ತಪಕೆ ದಟ್ಟಡವಿಯಡೆಗೆ ||1|| 131 ||

ವಾರ್ಧಕ
ರೂಢಿಪತಿ ನೀನಿಂತು ವೈರಾಗ್ಯ ತಾಳಿರಲು |
ಆಡಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ನ್ಯಾಸವೆನ್ನುತ ತಿಳಿದು |
ನಾಡ ಕಾಪಾಡುವೆನು ತಪದಿಂದ ಹರಿಪದವ ಕೂಡು ನೀನೆಂದು ಪೇಳೆ ||
ಬೇಡಿಯನುಮತಿ ಪಡೆದು ಮುನಿಪತಿಯ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು |
ಬೀಡಿನೆಡೆಗೈತಂದು ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಸಂತೈಸಿ |
ಬೇಡಿದರಿಗೊಲಿದಿತ್ತು ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಕಾಡಿನೆಡೆಯನು ಸೇರಲು ||1|| 132 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಅಷ್ಟ
ತಂದೆಯ ಕೋಪಕ್ಕೆ ನಂದನ ಗುರಿಯಾಗಿ | ಮಂದಿರವನು ತೊರೆದು ||
ಸುಂದರಿ ಸತಿಗೂಡಿ ಬಂದನು ವನಕಾಗಿ | ಇಂದಿರೇಶನ ನೆನೆದು ||1||
ಧಾರಣಿಪತಿಸುತ ನಾರುಬಟ್ಟೆಯನುಟ್ಟು | ಭೂರಿಶೋಕವ ತಾಳುತ ||
ವಾರಿಜಭವನನ್ನು ದೂರುತ್ತ ನಡೆದನು | ಕಾರಡವಿಯ ಕಡೆಗೆ ||2||
ತರಣಿಯ ತಾಪಕ್ಕೆ ತರುಣಿಯು ಬಳಲುತ್ತ | ಧರಣಿಯ ಬಳಿ ಸೇರಲು ||
ಹರಹರಾಯೆನ್ನುತ್ತ ಮರುಗಲಾ ಕುವರನು | ಒರೆದಳು ಬೇಗದೊಳು ||3||
ಮನದನ್ನ ನೀನೇಕೆ ಮನದೊಳು ಮರುಗುವೆ | ದಣಿದೆನು ಬಿಸಿಲಿನೊಳು ||
ಒಣಗಿದೆ ಗಂಟಲು ತಣಿಯದು ತೃಷೆಯಿಂದು | ಗಣಿಸು ನೀನದ ಮೊದಲು ||4|| 136 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಚಂದಿರಾನನೆ ಬಳಲದಿರು ನೀ |
ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲಿ ತರುವೆ ಜಲವನು |
ನಿಂದಿರುವುದೀ ತರುವಿನೆಡೆಯೊಳಗೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ ||
ನಂದನನು ತಾನತ್ತ ಸರಿಯಲು |
ಸುಂದರಿಯು ಮರನಡಿಯ ಸೇರಲು |
ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ ಮಂದಮತಿ ಶಬರ ||1|| 137 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ಮಟ್ಟೆ
ಬಂದನಾಗ ಬೇಟೆಯಾಡುತ | ತಾಳಕೇತು |
ಚಂದದಿಂದ ಪಡೆಯ ಕೂಡುತ ||ಪ||
ನಿಂದು ಮೃಗದ ಹೆಜ್ಜೆ ನೋಡುತ | ಅಡಗಿ ನಿಂತು |
ಸಂದ ನೋಡಿ ಬಾಣವೆಸೆಯುತ ||
ಹಂದಿ ಹರಿಣ ವ್ಯಾಘ್ರಗಳನು | ಕೊಂದು ಕೂಗಿ ತನ್ನವರನು |
ಮುಂದುವರಿದು ಬಲೆಯ ಬೀಸು | ತಂದು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಶಬರ ||1||
ಕುಸುಮನೇತ್ರೆ ವಿಮಲೆ ವನದಲಿ | ಇರಲು ಕಂಡು |
ಕುಸುಮಬಾಣನೆಚ್ಚ ಶರದಲಿ ||
ಕುಸಿದು ನೆಲಕೆ ಬಿದ್ದು ಮತ್ತೆ | ಹಸಿದ ಕಂಗಳಿಂದ ನೋಡಿ |
ಬಸಿದ ಜೊಲ್ಲನೊರಸಿ ಪಾಡಿ |
ಮಸಿಯ ವರ್ಣ ನುಡಿದಾಗ || ಬಂದನಾಗ ||2||139 ||

ಕಾಂಭೋದಿ - ಏಕ
ಯಾರೆ ಹುಡುಗಿ ಯಾರೆ ಪಿತನು | ಯಾರೆ ನಿನ್ನ ವರನು ||
ಸೇರಲ್ಯಾತಕಿಂಥ ವನವ | ಸಾರು ಬೇಗ ನೀನು ||1||
ಓರೆನೋಟ ಚೂರಿಯಾಗಿ | ಹಾರಿತೆನ್ನ ಜೀವ ||
ಮೋರೆ ತುಂಬ ಬೀರು ನಗೆಯ | ಸಾರು ನನ್ನತಾವ ||2||
ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಸುತ್ತು ಬಾರೆ | ಒಳ್ಳೆ ಮರವು ನಾನು ||
ಒಳ್ಳೆಯಂತೆಯಿಣಿಯ ನಾಡ | ಬಲ್ಲೆ ಪೇಳಲೇನು ||3||
ಹುಲ್ಲೆ ಮರಿಯ ತಿಂದು ನಲಿದು | ಕಳ್ಳ ಕುಡಿದು ಕುಣಿದು ||
ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡುವನಕ ಬಿಡದೆ | ಮೆಲ್ಲು ಸುಖವನೊಲಿದು ||4|| 143 ||

ಭೈರವಿ - ಅಷ್ಟ
ಸಾಕೆಲೊ ವನಚರನೆ | ನೀಗಳಹುವು |
ದೇಕೆ ಸಾರೆಲೊ ಸುಮ್ಮನೆ |
ಲೋಕೈಕ ವೀರನಿಗೇಕ ಪತ್ನಿಯು ನಾನು |
ಜೋಕೆಯೊಳ್ನಡೆ ಘಮ್ಮನೆ ||1||
ಆನೆಯ ಕುಂಭವನು | ಒಂದೇಟಿಗೆ |
ತ್ರಾಣದಿ ಸೀಳುವೆನು ||
ಮಾನವನೋರ್ವನು ಪ್ರಾಣವ ಕೊಂಬನೆ |
ಜಾಣೆಯೆ ಬಾರೆಂಬೆನು ||2||
ದುಷ್ಟ ಕೇಳ್ ಮದ ಗರ್ವದಿ | ಎನ್ನನು ನೀನು |
ಮುಟ್ಟಿದರೀದಿನದಿ ||
ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವೆ ನೋಡು ಥಟ್ಟನೆ ತೆರಳೆಂದು |
ಸಿಟ್ಟಿನೊಳ್ ಗಜರಿದಳು ||3|| 146 ||

ಭಾಮಿನಿ
ವನಿತೆಯಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಶಬರನು |
ಮುನಿದು ನೋಳ್ಪನು ನಿನ್ನ ಕಾವರ |
ನೆನುತ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟು ತರಳೆಯ ತನುವನೆಳದಾಡೆ ||
ವಣಿಜ ಕನ್ನಿಕೆಯಮಮ ಕೆಟ್ಟೆನು |
ಇನಿಯ ಬಾಬಾರೆನುತ ಮೊರೆಯಿಡು |
ವನಿತರೊಳಗೈತಂದು ಶರವನು ಧನುವಿಗೇರಿಸುತ ||1|| 147 ||

ಮೆಚ್ಚು - ಅಷ್ಟ
ಪಾತಕಿ ಶಬರನೆ ಕೇಳೆಲೊ | ಶರ |
ಘಾತಕೆ ತನುತೆರಲೇಕೆಲೊ ||
ನೀತಿಯನರಿತೀಗ ತೆರಳೆಲೊ | ನಿನ್ನ |
ಜಾತಿಯ ಜನರನ್ನು ಸೇರಲೊ ||1||
ಹೋಗು ಹೋಗೆಲೊ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗನೆ | ನೀನು |
ಕೂಗುವುದೇತಕೊ ಸುಮ್ಮನೆ ||
ಬಾಗುವ ಕೈರಾತ ನಾನಲ್ಲ |
ನಿನಗಾಗುವ ಕಾರ್ಯವ ಮಾಡಲ್ಲ ||2||
ಕಾಡಿನ ಮೃಗವೆಂದು ತಿಳಿದೆಯ | ನಾನು |
ರೂಢಿಪಜಾತನು ಬಲ್ಲೆಯ ||
ಹೂಡಿದ ಬಾಣದಿ ತಲೆಯನ್ನು | ಎ |
ಚ್ಚಾಡುವೆ ನೋಡಿಗ ಛಲವನ್ನು ||3|| 150 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಸುತ ಭರಿತ ರೋಷದಿ |
ಶರವನೆಸೆಯಲು ತಾಳಲಾರದೆ |
ಬರಿದೆ ಸಾಯುವುದೇತಕೆನುತಲಿ ಚರಣವನು ಪಿಡಿದು ||
ಪರಮ ವಿಕ್ರಮಿ ನಿನ್ನ ಪೋಲ್ವರು |
ಧರೆಯೊಳಿಹರೇ ಮರುಳುತನದೊಳು |
ಧುರಕೆ ನಿಂತೆನು ಶರಣು ಬಂದಿಹೆ ಕರುಣವಿರಿಸೆನಲು ||1|| 151 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಏಕ
ಎಂದ ಮಾತ ಕೇಳಿ ನೃಪನ | ಕಂದ ಕರುಣೆ ತಾಳಿ ಶಬರ |
ಗೆಂದ ಪೋಗು ಖತಿಯ ತೊರೆದೆ | ನೆಂದು ಪೇಳಲು ||1||
ಜನಪ ನಿನ್ನ ಮರೆಯಲಾರೆ | ತನುವಿನೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಿರುವ|
ತನಕ ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೈವೆ | ನೆನುತ ನುಡಿಯಲು ||2||
ಕಾಲವೊದಗಿ ಬರಲು ಕರೆವೆ | ಬಾಳು ಸುಖದೊಳೆಂದು ಕಳುಹಿ |
ಬಾಲೆ ವಿಮಲೆಗೂಡಿ ವನದಿ | ಬಾಳುತಿರ್ದನು ||3|| 154 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಅವನಿಪತಿಸುತನಿಂತು ವನವಾಸದೊಳಗಿರಲು |
ಭುವನವನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಭೀಕರದ ಬರಗಾಲ |
ದಿವಸದಲಿ ಕಾಸಾರಗಳು ಬತ್ತಿ ಧಗೆ ಹೊತ್ತಿ ಹುರುಪಳಿಸುತಿರೆ ಜನಗಳು |
ಸುವಿವೇಕಿ ಕೌಶಿಕನು ಸತಿಸುತರ ಸಾಕೇತ |
ಭೂವಿಯೊಳಗಿನಾಶ್ರಮದಿ ಬಿಟ್ಟು ತಪಕೈದಿರಲಿ |
ಕವನರಸಿ ತನಯರಂ ಸಾಕಲಾರದೆ ಬಳಲಿದವಳಾಗಿ ಗೋಳಿಟ್ಟಳು ||1|| 155 ||

ಭೂಪಾಳಿ - ಏಕ
ಬರಡಾಯಿತು ನೆಲ ಬರಿದಾಯಿತು ಜಲ | ಸೊರಗಿದೆ ಗಿಡಮರವೆಲ್ಲ ||
ಬಿರು ಬೇಗೆಯ ಮಳೆ ಸುರಿವುದು ಬದುಕನು | ಹೊರೆಯುವ ಪರಿಯಲ್ಲ ||1||
ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯ್ಗೇನಿಕ್ಕಲಿ ಹಸಿವೆಯು | ಮುಕ್ಕುವುದಿವರನ್ನು ||
ಸಿಕ್ಕರು ನಮ್ಮೊಳಗಕ್ಕರೆ ತೋರ್ಪರು | ಚಕ್ಕಳವುದಿನ್ನು ||2||
ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಸಾವರು ದಿನದಿನ | ದೇವನೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟ ||
ನೋವನು ತಾಳಿದೆ ನೀವರೆಗೀ ವನ | ಜೀವನ ಕೆಡೆಗೊಟ್ಟು ||3||
ಪತಿದೇವನು ಯತಿಪತಿಯಾಗಲು ದೃಢ | ವ್ರತವನು ತಾಳಿಹನು ಗತಿಗಾಣದೆ ನಾ |
ಮತಿಗೆಟ್ಟಿಹೆನೆನ್ನೊಳು | ಪತಿಕರಿ ಪರಕಾಣೆ ||4||159 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಜೀವವುಳಿಯುವ ಪರಿಯ ಕಾಣೆನು |
ಮೂವರನು ನಾ ಸಾಕಲಾರೆನು |
ಸಾವನುಣುವುದಕಿಂತಲೀರ್ವರ ಕಾವುದೇಲೇಸು ||
ದಾವ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುತನನು |
ದಾವದಿಂ ಪುರ ಕೊಯ್ದು ಮಾರುವೆ |
ದೇವರೇ ಗತಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಗೈವುತಾ ವನಿತೆ ||1|| 160 ||

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಮಧ್ಯಮ ಕುಮಾರಕನ ಕಂಠದ |
ಮಧ್ಯದಲಿ ಹಗ್ಗವನು ಕಟ್ಟಿಸು |
ಮಧ್ಯಮೆಯು ನಡೆತಂದಳಾ ವನ |
ಮಧ್ಯದಿಂದಲೆ ದುಗುಡದಿ | ಏನನೆಂಬೆ ||1||
ಅಮ್ಮ ಪೋಗುವುದೆಲ್ಲಿಗೆನ್ನನು |
ಗುಮ್ಮನಿಗೆ ಕೊಡಲೆಂದು ಪೋಪೆಯ |
ಸುಮ್ಮನಿರುವೆನು ಹಟವ ಮಾಡೆನು |
ಒಮ್ಮೆ ಹಗ್ಗವ ಸಡಲಿಸು | ಎನಲು ಮಗನು ||2||
ತಡೆದು ಮೋಹದಿಯಳುತ ನಿಲುವಳು |
ಕಡುಹಿನಿಂದಲಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು |
ನಡುಗಿ ದೇವನ ಪದವ ನೆನೆದಳು |
ಮಡದಿ ವಿಪಿನದ ಮಾರ್ಗದಿ | ಪೇಳಲೇನು ||3||
ಬಾಯ ಬಿಡುತಳಲುತ್ತ ಬರುತಿಹ |
ತೋಯಜಾಂ ಬಕಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗದಿ |
ರಾಯನಾತ್ಮಜ ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯ |
ಕಾಯನಾಗುತ ನುಡಿಸಿದ | ಸತ್ಯವ್ರತನು ||4|| 164 ||

ಕಾಂಭೋದಿ - ಝಂಪೆ
ಯಾರು ನೀನೆಲೆ ತಾಯೆ ಯಾರೀತನೆಂದರುಹು |
ಭೂರಿ ಮಂಗಲರೂಪಿ ನೋಡೆ ||
ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮವಗೈವ ಕಾರಣಂಗಳದೇನು |
ಪಾರಮಾರ್ಥದಿ ಪೇಳ್ವುದೀಗ ||1|| 165 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ಕೌಶಿಕ ಸತಿಯಾನು ಹೈಮವತಿಯು ನಾಮ |
ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ದಿನದಿ ||
ಪೋಷಿಸಲಾರದೆ ಪುರಕೊಯ್ದು ಮಾರುವೆ |
ದೋಷ ಭೀತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಗನ ||1|| 166 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಝಂಪೆ
ಹರಹರ ಏನೆಂಬೆ ಸುರನರೋರುಗಖ್ಯಾತ |
ಪರಮರ್ಷಿ ಕೌಶಿಕನ ಸತಿಗೆ |
ಬರಗಾಲ ಬೇಗೆಯಲಿ ತರಳನನು ವಿಕ್ರಯಿಸಿ |
ಹರಣವನು ಕಾಯ್ವ ವಿಧಿಗೆ ||1||
ತಾಯ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ಬೇಯದಿರು ಶೋಕದಲಿ |
ಕಾಯುವೆನು ನಿಮ್ಮಸುವ ನಾನು ||
ಆಯ ತಾಂಬಕನಾ ಮಾಯಕದ ನುಡಿಯಲ್ಲ |
ಕಾಯಜನ ಮಾರಬೇಡಿನ್ನು||2|| 168 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ಕರುಣೆಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ನರರ ಹಂಗನು ಬೇಡಿ |
ಹರಣವ ಕಾವುದು ಸಲ್ಲ ||
ಪೊರೆಯುವ ಭಾರವ ಹೊರಲ್ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ |
ತೆರಳುವುದೊಳ್ಳಿತು ನೀನು ||1|| 169 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಝಂಪೆ
ಇಷ್ಟೇಕೆ ಛಲವಮ್ಮ ದುಷ್ಟನೆಂದೆಣಿಸದಿರು |
ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲಕ ಸುತನು ನಾನು ||
ಶಿಷ್ಟರನು ಪಾಲಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾರ್ಯವಗೈದು |
ನಷ್ಟವಾಗಿಸುವೆ ಪಾಪವನು ||1|| 170 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ಯಾರಾದರೇನಂತೆ ಕಾರುಣ್ಯ ಬೇಡಯ್ಯ |
ಸಾರು ನೀನೆಂದಾಡುತಿರಲು ||
ನಾರಿಯ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಭೂರಿವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ |
ಧಾರಿಣಿಪಾತ್ಮಜ ನುಡಿದ ||1|| 171 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಪುಣ್ಯವಂತೆಯೆ ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂಡಾನು |
ಧನ್ಯಾತ್ಮನೆನಿಸುವೆನು ದಿನದಿನಕೆ ಬೇಕಾದ |
ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ತಂದು ನಿಮ್ಮನುಸುವ ಕಾಯ್ವ ಬೆಲೆಯನ್ನೀವೆನಿದನು ನೀನು ||
ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದೆಂದು ವನಿತೆಯನೊಡಂಬಡಿಸಿ |
ಪಣ್ಯಸುತ ಕಂಠಸ್ಥ ಪಾಶಮಂ ಬಿಡಿಸುತಾ |
ರಣ್ಯದೊಳು ಮುನಿಕುಟುಂಬವ ಸಲಹುತಿರ್ದನಾ ಪುಣ್ಯಾತ ಸತ್ಯವ್ರತನು ||1|| 172 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಇತ್ತ ಮಾಲವ ಪೃಥ್ವಿ ಪಾಲಕ |
ಚಿತ್ರಕರ್ಮನು ಚಿತ್ತ ಹರ್ಷದಿ |
ಉತ್ತಮಾಸನವೇರಿ ಕುಳಿತಿರ | ಲರ್ತಿಯಿಂದ ||1||
ಬಂದು ಬೇಹಿನಚಾರ ಮಣಿಯಲು |
ಚಂದದಿಂದವನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ |
ತಂದ ವಾರ್ತೆಯದೇನು ಪೇಳೆನ | ಲೆಂದನವನ ||2|| 173 ||

ಸಾರಂಗ - ಅಷ್ಟ
ಮಾಲವೇಶನೆ ಲಾಲಿಸು | ನಾನೆಂಬುದ |
ಕೇಳಿ ಚಿತ್ತದಿ ಯೋಚಿಸು ||
ಭೂಲೋಲ ತ್ರಯರುಣ ಬಾಲಕನಲಿ ಕೋಪ ||
ತಾಳುತ ಕಾಡಿಗಿನ್ನು || ಅಟ್ಟಿದನು ||1||
ಧಾರಿಣಿಯನು ತೊರೆದು | ಭೂಪಾಲಕ |
ವೈರಾಗ್ಯವನು ತಳೆದು ||
ಸೇರಿಹ ವನವನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವರಿಲ್ಲ |
ದಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲಿಪನು || ಗುರುದೇವನು ||2||
ಭೀಕರ ಬರಗಾಲದಿ | ನೊಂದಿಹರೆಲ್ಲ |
ಸಾಕೇತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿ ||
ಶೋಕ ಸಂಕಟದಿಂದನೇಕರು ಮಡಿದರು |
ಲೋಕವೆ ನಡುಗುವುದು || ಲಾಲಿಪುದು ||3||176 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ
ಚಾರನಾಡಿದ ಮಾತನು | ಕೇಳುತ್ತ |
ಧಾರಿಣೀಪಾಲ ತಾನು ||
ಭೂರಿಸಂತಸ ತಾಳುತ | ಮಂತ್ರಿಯೊಳು |
ಕಾರಿಯವ ಪೇಳ್ದ ನಗುತ ||1||
ಕೇಳಿದೆಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯ | ಸಾಕೇತ |
ಪಾಲಕರಿಗಾದ ಗತಿಯ ||
ಏಳಿಗೆಯ ಕಾಂಬಯೋಗ | ತಾನಾಗಿ |
ಕಾಲಿಗೆರಗಿರುವುದೀಗ ||2||
ಸಾಕೇತಪುರಿಗೆ ನಡೆದು | ಅಲ್ಲಿಹರ |
ಭೀಕರದ ಧುರದಿ ತರಿದು ||
ಲೋಕವಂದಿತ ಪೀಠದಿ | ಮಂಡಿಸಲು |
ನಾ ಕನಸ ಕಂಡೆ ದಿಟದಿ ||3||
ಭೂತಳದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು | ಗೆಲ್ಲುವುದ |
ಕಾತುರನು ಕೇಳು ನಾನು |
ನೀತಿಜ್ಞ ಕಾರ್ಯಗತಿಯ | ಅಂತರ್ಯ |
ರೀತಿಗಳ ಪೇಳ್ವುದಯ್ಯ ||4|| 180 ||

ತೋಡಿ - ಅಷ್ಟ
ಕೇಳಯ್ಯ | ಭೂಪ | ಕೇಳಯ್ಯ |
ಕೇಳಯ್ಯಭೂಪನಾ ಪೇಳುವ ನುಡಿಯ |
ದಾಳಿಯ ನಿಡುವರೆ ಕಾಲವಲ್ಲಯ್ಯ || ಪ ||
ಮಿಹಿರಜ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು |
ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಿರುವರು ಜನರು ||
ಮಹಿಯೊಳ ನುಗ್ಗಲು ಬಿಡುವರೆ ಜೀಯ |
ವಿಹಿತವೆನ್ನುವುದೆಂತು ಗಯ್ಯುವ ಕಾರ್ಯ | ಕೇಳಯ್ಯ ||1||

ಜಾಣರ ಕಳುಹಿಸಿ ಜನಪರ ಬಗೆಗೆ |
ಮಾನಿಸರೊಲವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ||
ಸೇನೆಯ ಮೂಲಕ ಜಯಿಸಲು ಬಹುದು ||
ಹಾನಿಗೊಳ್ಳದೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಲಿಕಹುದು || ಕೇಳಯ್ಯ ||2|| 182 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಆತುರದಿ ಕಾರ್ಯವನು ಕೆಡಿಸದೆ |
ನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಿ ಜನರ ಭೇದಿಸಿ |
ಭೂತಳವ ನೀಗೆಲಿದು ಜಗದಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ತಳೆಯೆನಲು ||
ಮಾತಿಗೊಲಿದಾ ಭೂಪ ರವಿಕುಲ |
ಖ್ಯಾತಿಗಪಹತಿಯೆಸಗಲೆನು ತವ |
ದೂತರನು ನೇಮಿಸುತ ಕಾಲದಿ ಘಾತಿಸುವೆನೆಂದು||1|| 183 ||

ಕಂದ ಪದ್ಯ
ಅಂತವರಿರುತಿರಲೊಂದಿನ |
ಕಾಂತಾರದಿ ಕ್ಷುದ್ಬಾಧೆಯನಾಂತಾ ವಿಮಲೆ ||
ಕಾಂತನ ಬಳಿಗೈತಂದುರೆ |
ಸಂತಾಪದೊಳವನಂ ತಳ್ಕಿಸುತಿಂತೆಂದಳ್ ||1|| 184 ||

ಎರಕಲಕಾಂಬೋಧಿ - ಅಷ್ಟ
ಕೇಳೆನ್ನ ರಮಣ | ನಾನಿನ್ನೆಂತು | ತಾಳಲಿ ಹರಣ ||
ಹಾಳಾದ ಹಸಿವೆಂಬ | ಕಾಲನ ವಶವಾದೆ |
ಬಾಳುವ ಪರಿಗಳ || ಪೇಳುವುದಿನ್ನು ||1||
ಬತ್ತಿತು ರಸನೆ | ಎನ್ನೊಳು ಧಗೆ |
ಹೊತ್ತಿತು ಪ್ರಿಯನೆ ||
ಕತ್ತಲು ಕಣ್ಣನು ಮುತ್ತುತಲಿದೆಯಯ್ಯ |
ಸತ್ತೆನು ನೋಡೆಂದಳು || ಮತ್ತವಳು ||3|| 186 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಬಾಳುವೆಯ ಋಣ ತೀರಿತಕಟಾ |
ಬಾಲೆಯನು ನೀ ಮರೆವುದೆನ್ನುತ |
ಬೀಳುತಿರುವಳ ಕಾಣುತಾ ನೃಪ ಬಾಲಕಳವಳಿಸಿ ||
ತಾಳು ತಾಳೆಲೆ ರಮಣಿ ನಿಮಿಷದಿ |
ನೀಳಿ ಮೃಗವನು ತರುವೆನನಕವು |
ಗೋಳು ಗೊಳ್ಳದಿರೆನುತ ಪೊರಟ ಮೃಗಾಳಿಯರಸುತಲಿ ||1|| 187 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಕರದಿ ಧನುಶರವಾಂತು ಮೃಗಗಳ |
ನರಸಿಸುತ್ತುತ ನಡೆದ ವನದಲಿ |
ತರುಣಿ ವಿಮಲೆಯ ಹರಣವುಳಿಸಲು | ಹರಿಜನಂದು ||1||
ರವಿಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡಲಿಗಿಳಿಯಲು |
ಕವಿದ ಕತ್ತಲೆ ವನವ ಮುಸುಕಲು |
ಕುವರ ಬೇಟೆಗೆ ಫಲವ ಕಾಣದೆ | ನವೆದನೊಂದು ||2|| 189 ||

ಪಂತುವರಾಳಿ - ರೂಪಕ
ಹೊತ್ತು ಹೋಯಿತು | ಕತ್ತಲಾಯಿತು |
ಸುತ್ತಿದಣಿದುದು | ವ್ಯರ್ಥವಾದುದು ||1||
ಮೃಗವು ಕಾಣದು | ಬಗೆಯು ತೋರದು |
ಮೃಗವಿಲೋಚನೆ | ಬಗೆವಳೇನನೆ ||2||
ಕುಶಿಕ ಕುಲಜರು | ಹಸಿವ ತಾಳರು |
ಅಶುಭ ಮಪ್ಪುದು | ಯಶವು ಕೆಡುವುದು ||3|| 192 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಕಾಯಲಾರೆನು ಮುನಿಕುಮಾರರ |
ಸಾಯುತಿರುವಳು ಹರಣದರಸಿಯು |
ಕಾಯುವುಳಿದಿರಲೇನು ಫಲವೈ ಪಾಯಪಲ್ಲಟಿಸೆ ||
ಸಾಯಕದಲಗ್ನಿಯನು ರಚಿಸಿ ನಿ |
ಜಾಯುಷವ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವೆ ನಿ |
ರ್ದಾಯದೊಳಗೆಂದೆನುತ ನೃಪನ ಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ||1||193 ||

ಮಧುಮಾಧವಿ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಬಾಣ ಮುಖದಲಿ ಭೂಪಕುವರ ಕೃ|
ಶಾನುವನು ರಚಿಸುತ್ತಲಾಕ್ಷಣ |
ದಾನವಾರಿಯ ಪದವ ಮನದಲಿ|
ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತತಿ ಶೀಘ್ರದಿ||1||
ಹೊತ್ತಿದಗ್ನಿಯ ಸುತ್ತಿ ಬರುತಿಹ |
ಹೊತ್ತಿನಲಿ ವನಸುತ್ತುತಾಗಳು |
ಮಿತ್ರುವಿನ ಬಾಯ್ಸುತ್ತು ತಾನೆನ |
ಲತ್ತ ಬಂದಿರಲಾಕಳು ||2||
ಕಂಡು ಪುಳಕವಗೊಂಡು ಶರ ಕೈ |
ಕೊಂಡು ಬೇಗ ಪ್ರಚಂಡ ವೇಗದಿ |
ದಿಂಡುಗೆಡಹಿದ ಗಂಡುಗಲಿಯು |
ದ್ದಂಡತನದಲಿ ಹಸುವನು ||3|| 196 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಸಂದುದೊಂದಪಮೃತ್ಯುವೀದಿನ |
ವಿಂದಿರೇಶನು ದಯವ ಮಾಡಿದ|
ನೆಂದು ಹಸುವನು ತಂದು ಭೂಪನ ಕಂದ ಬೇಗದಲಿ |
ಸುಂದರಾಂಗಿಯು ಮೇಣು ಕೌಶಿಕ|
ನಂದನರ ಕೂಡುತ್ತ ಭುಂಜಿಸೆ |
ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಮುನಿವಸಿಷ್ಠನು ನೊಂದು ಮನದೊಳಗೆ||1|| 197 ||

ಕಾಂಭೋದಿ - ಅಷ್ಟ
ಮುನಿಪತಿಯನು ಕಾಣುತಾಗ | ನೃಪ |
ತನಯನು ಯೋಚಿಸಿ ಬೇಗ ||
ವಿನಯದಿ ಕರೆತಂದು ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಪಾದಕ್ಕೆ |
ಮಣಿಯುತ್ತ ಪೇಳಿದ ನೆನೆಯುತ್ತ ಪೂರ್ವವ ||1||
ಗುರುದೇವ ನಿನ್ನನು ಕಂಡು | ಎನ |
ಗುರುತರಾನಂದವಾಯ್ತಿಂದು ||
ಪರಮ ವಿರಾಗಿಯೆ ಧರಿಸಿರ್ಪೆ ರಾಜ್ಯದ |
ಪಿರಿದಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಪೇಳೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇಮವೆ ||2||
ಯಾತಕೆ ಪರಿಹಾಸ್ಯ ನಿನಗೆ | ನಿನ್ನ |
ಭೂತಳವೇಕಯ್ಯ ಮುನಿಗೆ ||
ಪಾತಕವೆಸಗಿದೆ ಘಾತಿಸಿ ಧೇನುವ |
ಮಾತಾಡಿ ಫಲವೇನು ನೀತಿಯ ತಪ್ಪಿದೆ ||3||
ಅರಿಯದೆ ಗುರುಧೇನುವೆಂದು | ಕೊಂದು |
ಪೊರೆದೆನು ಪ್ರಾಣವನಿಂದು ||
ಹರಣ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಚರಿಸಿದಾಪದ್ಧರ್ಮ |
ದುರಿತವೆಂತಹುದಯ್ಯ ಗುರುದೇವ ಪೇಳೀಗ ||4||
ಶುದ್ಧಿಗೈಯದೆ ಮಾಂಸ ತಿಂದು | ನೀನು |
ಹೊದ್ದಿದೆ ಪಾತಕವಿಂದು ||
ಬುದ್ಧಿ ಹೀನತೆಯಿಂದ ಸದ್ಧರ್ಮಗಳನೆಲ್ಲ |
ವೊದ್ದೋಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ಕೇಳು ||5|| 202 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಗುರುವಿನಾಕಳ ಕೊಂದೆ ಶುದ್ಧಿಗೈಯದೆ ತಿಂದೆ |
ಹಿರಿಯನ ಪ್ರೀತಿಯಂ ಗಳಿಸಿರ್ದೆ ಮೊದಲಾಗಿ |
ದುರಿತ ತ್ರಯೆಂಗಳಿಂದಾಗು ತ್ರಿಶಂಕು ನೀನೆಂದೊರೆದು ಬಳಿಕ ಮುನಿಯು ||
ಪೊರೆದೆನಾನಿದುವರೆಗೆ ನ್ಯಾಸವಾದೀ ಧರೆಯ |
ತೊರೆದೆ ನೀಕ್ಷಣಕೆಂದು ಸರಿಯಲ್ಕೆ ಮನಮರುಗಿ |
ಹರ ಹರಾಯೆನುತಂದು ಮುಂಗತಿಯ ಚಿಂತಿಸುತ ಧರಣಿಪನ ಕುವರನಿರಲು ||1|| 203 ||

ಕಾಂಭೋದಿ - ಝಂಪೆ
ಚಿತ್ರಕರ್ಮುಕ ತನ್ನ ಮಾರ್ಬಲವನೊಡಗೊಂಡು |
ಚಿತ್ರಭಾನುಜರಾಳ್ವ ಮಹಿಯ ||
ಕ್ಷತ್ರ ಪಂಥದಿ ಗೆಲಿದು ಕನಕ ಪೀಠವನೇರಿ |
ಧಾತ್ರಿಪಾಲಕನೆಂದ ನಗುತ ||1||
ಕೇಳಿರೈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಾಳುವೆಯ ಹಿರಿಯಾಸೆ |
ಕಾಲವೊದಗಿರೆ ಕೂಡಿ ಬಂತು ||
ತೋಳ ಬಲ ದಿಂದಿಳೆಯ ಲೀಲೆಯೊಳ್ ಗೆಲಿದೆನ್ನ |
ಪೋಲುವರ ದಾರುಂಟು ಜಗದಿ ||2||
ವನಧಿ ಪರಿಮಿತ ಧರೆಯ ಜನಪರೊಳಗತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ |
ನೆನಗೆ ಮಲೆವವರುಂಟೆಯಿನ್ನು ||
ಎನುತಲಾ ಭೂಪತಿಯು ಮನಮೆಚ್ಚಿ ಪೇಳುತಿರೆ |
ಮಣಿದೆಂದ ಮಂತ್ರೀಶನಾಗ ||3|| 206 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ
ಲಾಲಿಸು ಭೂವರನೆ | ಮಾಲವ |
ಪಾಲಕೃಪಾಕರನೆ ||
ಬಾಲಕ ಸತ್ಯವ್ರತ | ಜಗದೊಳು |
ಬಾಳಿಹ ಪರ್ಯಂತ ||1||
ಧಾರಿಣಿ ಸ್ಥಿರವೆಂಬ | ನುಡಿಯನು |
ಸಾರಲು ಬರಿಜಂಭ |
ಶೂರನು ಧುರದಲ್ಲಿ | ಇರುವನು |
ಭಾರಿಯಡವಿಯಲ್ಲಿ ||2||
ಆತನ ಯಮಪುರಿಗೆ | ಅಟ್ಟಲು |
ಭೂತಳ ಸ್ಥಿರ ನಿನಗೆ ||
ನೀತಿಯನರಿತೀಗ | ವೈರಿಯ |
ಘಾತಿಸುವುದು ಬೇಗ ||3|| 209 ||

ಕಲ್ಯಾಣಿ - ಅಷ್ಟ
ಸಚಿವನ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿ | ನೃಪ |
ನುಚಿತವೆನ್ನುತ ಚಿಂತೆ ತಾಳಿ ||
ರಚಿಸಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಧಿಸಲು ವೈರಿಯ |
ಖಚಿತವೀ ಧರೆಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸ್ಸಿ ಬೇಗದಿ ||1||
ವರ್ತಕ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ | ವ ನ |
ವರ್ತಿ ಕುಮಾರನನರಸಿ ||
ಪಾರ್ಥಿವ ನೀತಿಯೊಳಾತನ ಕೊಂದೆನ್ನ |
ಸ್ವಾರ್ಥವ ಸಾಧಿಸಿ ಬಾಳುವೆನೆನ್ನುತ ||2|| 211 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಧಾರಿಣಿಯೊಳಾರರಿಯದಂತೀಗ ಕಾರ್ಯಮಂ |
ಪೂರೈಸ ಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತಾಕ್ಷಣದಿ |
ಸಾರಿದಂ ವರ್ತಕನ ವೇಷಮಂ ಧರಿಸುತ್ತ ಧಾರಿಣಿಪ ವಿಪಿನವನ್ನು ||
ವೀರ ಸತ್ಯವ್ರತನು ಮೃಗ ಬೇಟೆಗೈದಿರಲು |
ಮಾರ ವಾರಣಯಾನೆಯೇಕಾಂಗಿಯಾಗಿರಲು |
ನಾರಿಯಳ ಸುವಿಲಾಸ ಸಂಭ್ರಮಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಮಾರಿ ಸುವಿವೇಕಗಳನು ||1|| 212 ||

ಭಾಮಿನಿ ಅರ್ಧ
ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಗೈದು ಭೂಪನು |
ಮುಂದುವರಿದೈತಂದು ವನಿತೆಯ |
ಸುಂದರಾಸ್ಯವ ನಿರುಕಿಸುತಲಿಂತೆಂದ ವಿನಯದಲಿ ||1|| 213 ||

ಮೋಹನ - ಅಷ್ಟ
ವಾರಿಜ ಗಂಧಿನಿಯೆ ನೀನಾರೆಂದು | ಸಾರೀಗ ಸುಂದರಿಯೆ ||
ಊರನು ಬಿಟ್ಟೀಗ ಕಾರಡವಿಯ ಸೇರ್ದ | ಕಾರಿಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ||1||
ಕನಕ ವರ್ಣನ ಜಾತೆಯು | ಸತ್ಯವ್ರತ | ಜನಪನ ಮನದನ್ನೆಯು ||
ವನಿತೆ ನಾ ವಿಮಲೆಯು ವನವಾಸ ವ್ರತಕಾಗಿ | ಇನಿಯನ ಕೂಡಿಹೆನು ||2||
ಕೋಮಲ ಕಾಯದಲಿ | ಶೋಭಿಸುವಂಥ | ಭಾಮೆಯು ವಿಪಿನದಲಿ ||
ಹೋಮಿಸಲೇತಕೆ ಸೌಖ್ಯವ ಬಾರೆನ್ನ | ಧಾಮಕೆ ಹರುಷದಲಿ ||3||
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿಹುದು | ಪಂಚಾಮೃತ | ಗೋಳಿಡಲೇನಹುದು ||
ಕಾಲವು ನಮಗನುಕೂಲಿಸೆ ಜಗವನ್ನು | ಪಾಲಿಪನೆನ್ನರಸ ||4||
ವರ್ತಕ ನಾನಲ್ಲವು | ಈ ಭೂಮಿಗೆ | ಭರ್ತನು ತಿಳಿ ದಿಟವು |
ಆರ್ತತೆಯಿಂದಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಪೆ ನನ್ನನು | ಕೂರ್ತು ಕೂಡುವುದೆನ್ನನು ||5||
ದೀಪವ ಮುದ್ದಿಸಲು | ಬಳಿ ಸಾರುತ್ತ | ಲಾಪತಂಗವು ಸಾವುದು ||
ಭೂಪತಿ ಪದವಿಗೆ ಪರಸತಿಯಾಸೆಯ | ಶಾಪವು ತಿಳಿ ನಿಜವು ||6|| 219 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಎಂದವನ ವಿಧವಿಧದಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿಯಲ್ಕೆ |
ಮಂದಮತಿಯತ್ಯುಗ್ರ ಕೋಪಮಂ ತಾಳುತ್ತ |
ಮುಂದುವರಿದಾಕೆಯಂ ಪಿಡಿದೆಳದು ಕೂಡದಿರೆ ಕೊಂದಿಡುವೆನೆಂದಾಕೆಯ ||
ಕಂಧರವನೌಕುತಿರೆ ದುರುಳನುಪಹತಿಗಳುಕಿ |
ಚಂದಿರಾನನೆ ಪ್ರಾಣಮಂ ತೊರಯೆ ಕಾಣುತ್ತ |
ಮುಂದಿವಳ ಪತಿಯಳಿವ ನಿರ್ವಿಘ್ನ ಮಾಯ್ತೆಂದು ಪುರಕಾಗಿ ಸರಿಯಲಂದು ||1|| 220 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ
ಮಾನಿನಿಯಸುವನ್ನು ತೊರೆದು ಧಾರಿಣಿಯಲ್ಲಿ |
ತಾನಾಗ ಮಲಗಿರೆ ಕುವರ ||
ಏಣನ ತಂದಿಹೆ ನೋಡೆಂದು ಕರೆವುತ್ತ |
ಕಾನನದೆಡೆಯಿಂದ ಬಂದು ||1|| 221 ||

ಕಂದ ಪದ್ಯ
ಮಾನಿನಿ ಹಾಹಾಯೆನ್ನುತ |
ಕ್ಷೋಣೀಶನ ತನುಜಂ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗುತ್ತಂ ||
ತಾನೆಚ್ಚತ್ತುಂ ಹಲುಬಿದ |
ನಾನಾವಿಧದೊಳು ಗುಣಮಣಿಯಂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಂ ||1|| 222 ||

ನೀಲಾಂಬರಿ - ಆದಿ
ಮಾತಾಡ ಬಾರದೇನೆ | ಎನ್ನೊಡನಿಂಥ |
ಖಾತಿ ಯಾತಕೆ ಜಾಣೆ ||
ನೀತಿಯೆ ನಿನಗೆ ಪೇಳು | ನಿನ್ನಯ ಮನ |
ಪ್ರೀತನು ಬಳಿಯಿರಲು ||1||
ನಲ್ಲನ ಬೆಂಬಿಡಿದು | ಕಾಡಿನ ಕಷ್ಟ |
ಕುಲ್ಲಾಸದೊಳಗೊಲಿದು ||
ನಿಲ್ಲದೆ ಬಂದವಳು | ಇಂದೇತಕೆ |
ಕಲ್ಲಾದೆಯೆನಗೆ ಪೇಳು ||2||
ವನವಾಸದವಧಿಯನು | ಪೂರೈಸಲು |
ದಿನವೆರಡಿಹುದಿದನು ||
ಗಣಿಸದೆ ಪೋದೆಯಲ್ಲ| ಬಾಳಿನ ಸುಖ |
ಕನಸಿನ ಗಂಟಾಯ್ತಲ್ಲ ||3|| 225||

ಭಾಮಿನಿ
ಕನಕ ವರ್ಣನ ಜಾತೆ ಜಗದಲಿ |
ಮನು ಮಥನ ಮದದಾನೆ ನಡೆಯಲಿ |
ದಿನಪ ಕುಲಜನ ಹರಣ ದರಸಿಗೆ ವನದೊಳಳಿವಾಯ್ತು ||
ಎನಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಕಷ್ಟವ |
ನುಣುತ ದುಗುಡವ ಮರೆಸಿ ಪೊರೆದಾ |
ವನಿತೆಯನು ಮರೆತೆನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಯ ನೆನಹೆ ಹೇಸಿಗೆಯು ||1||
ಪಟ್ಟದರಸಿಯ ಮಾಳ್ಪೆನೆನುತಲಿ |
ದಿಟ್ಟತನದಲಿ ತಂದೆ ನಿನ್ನನು |
ನಷ್ಟಗೈದೆನು ಬರಿದೆ ವನದಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಷ್ಟವನು ||
ದುಷ್ಟತನದೊಳಗೆನ್ನ ಪೋಲ್ವರು |
ಹುಟ್ಟರೀ ಜಗದೊಳಗೆ ಶಿವಶಿವ |
ಕೆಟ್ಟೆ ತಾನೆಂದೆನುತಲವ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹಲುಬುತಿರೆ ||2|| 227 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಕೌಶಿಕೀ ನದಿ ತೀರದಿಂದಾ |
ಕೌಶಿಕನು ತಪದಿಂದಲೇಪಳುತ |
ತೋಷದಿಂ ನಡೆ ತಂದನಾಶ್ರಮ | ವಾಸಕೆಂದು ||1||
ಅರಿತು ತನ್ನವರನ್ನು ಪೊರೆದವ |
ಭರಿತ ಶೋಕದೊಳಿರುವನೆಂದವ |
ಕರುಣಿ ಮುನಿಪನು ಬಂದ ಬೇಗದಿ ತರಳನೆಡೆಗೆ ||2||
ಮುನಿಪನನು ಕಂಡವನು ಶೋಕವ |
ಕ್ಷಣದಿ ಹಿಂದಕೆ ತಳ್ಳಿ ಪಾದಕೆ |
ಮಣಿದು ಧನ್ಯತೆ ಪಡೆದೆನೆಂದನು | ಜನಪ ಜಾತ ||3||
ನಿಚ್ಚಟದ ಭಕ್ತಿಯನು ಕಾಣುತ |
ಮೆಚ್ಚಿ ಕೌಶಿಕ ಮನದೊಳರಿವುತ |
ಲೆಚ್ಚರಿಸಿದನು ಜನಪನೈಸಿರಿ ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು ||4|| 231 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ
ತರಳ ಬಿಡು ವ್ಯಥೆಗಳನ್ನು | ಅಳಲಿದರೆ |
ಮರಳುವಳೆ ಸತಿಯು ತಾನು ||
ನರನ ಜೀವಿತವೆಂಬುದು | ಕಾಲವಶ |
ವರಿತು ಬಾಳಿಕೆಗೈವುದು ||1||
ದುಷ್ಟನಹ ಚಿತ್ರಕರ್ಮ | ನೀತಿಯನು |
ಮೆಟ್ಟಿ ಗೈದಿರ್ಪ ಕರ್ಮ ||
ಪಟ್ಟದಾಸೆಯ ಭೂತಕೆ | ಬಲಿಯಾಗಿ |
ನಷ್ಟವಾದಳು ಕನ್ನಿಕೆ ||2||
ಮಾಲವಾಧಿಪನ ಕೊಂದು | ರಾಜ್ಯವನು |
ಆಳು ನೀ ಛಲದಿ ನಿಂದು ||
ಏಳಿಗೆಯ ಕಾಂಬ ಯೋಗ | ಮುಂದಿಹುದು |
ಏಳು ನೀ ಕುವರ ಬೇಗ ||3|| 234 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಅರೆರೆ ಮಾಲವ ಪಾಲ ಮೋಸದಿ |
ತರುಣಿಯನು ಬಲಿಗೊಂಡನೇನೀ |
ಧರಣಿಯಾಸೆಗೆ ಮಾರಿದನೆ ಸ | ಚ್ಚರಿತೆಯನ್ನು ||1||
ಹರಿಯ ಬಸುರೊಳಗಿರಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ |
ಕರಕಮಂಡಲ ಪೊಗಲಿ ಮತ್ತಾ |
ಹರನ ಜಟೆಯೊಳಗಿರಲಿ ಧುರದಲಿ | ತರಿವೆನವನ ||2||
ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತಿರುವ ಕುವರನ |
ಮಂದಹಾಸದೊಳೀಕ್ಷಿಸುತ ಮುನಿ |
ವೃಂದವಂದಿತ ನುಡಿದನವಗಾ | ನಂದದಿಂದ ||3|| 237 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಕುವರ ಕೇಳೀ ಛಲವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ |
ಭವನಿಗುಚಿತವು ಕೊಡುವೆ ನಿನಗಾ |
ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಬಲದಲಿ ಬವರವನು ಜಯಿಸು ||
ಜವದಿ ಪೊರಡೆಂದೆನೆಲು ವಿಮಲೆಗೆ |
ಕುವರ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಗೈವುತ |
ತವಕದಿಂದಿರುತಿರಲು ಕಾಣುತಲಿವರ ಕೈರಾತ ||1|| 238 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಏಕ
ಬಂದು ಪಾದಕೆರಗಿ ಪೇಳ್ದ |
ಚಂದವಾಯ್ತು ನೃಪನೆ ನೀನು |
ಮುಂದೆ ಪೋಪುದಾವ ಕಾರ್ಯ | ಕೆಂದು ಪೇಳಲು ||1||
ನಡೆದುದೆಲ್ಲ ವರುಹಿ ಕುವರ |
ನೊಡನೆ ಪೊರಡಲವನ ಪಾದ |
ಬಿಡದೆ ತಾಳಕೇತುವಾಗ | ನುಡಿದ ಭೂಪಗೆ ||2||
ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಕಾಯ್ದ ವೀರ |
ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗಯ್ಯಲೆಂದು |
ಎನ್ನ ಪಡೆಯ ಕೂಡಿ ಬರುವೆ | ಮುನ್ನವೆನ್ನಲು ||3||
ಆಯಿತದಕೇನೆನುತಲಾಗ |
ರಾಯತನುಜನೊಲಿದು ಬೇಡ |
ನಾಯಕರನು ಕೂಡಿ ನಡೆದ | ವಾಯುವೇಗದಿ ||4|| 242 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಸಾಕೇತ ಪುರವರಕೆ ನಡೆತಂದು ಬೇಗದೊಳು |
ಸಾಕೇತಕೈತಂದಿರೆಂದೆನುವ ಚಾರರಿಗೆ |
ಸಾಕೇತಪತಿಯಾದ ಸತ್ಯವ್ರತನೈತಂದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನರುಹಿ ಬೇಗ ||
ಲೋಕೈಕ ವೀರನಿಂಗೆರಗಿ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತು |
ಭೂಕಾಂತ ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳೆಂದು ಪೇಳಿರೆನೆ |
ಸಾಕಾಯ್ತುಚಾಕರಿಯೆ ಸಾಕೆಂದು ಗೋಳಿಡುತ ಹರಿತಂದು ಜನಪಗೆರಗಿ ||1|| 243 ||

ಪೂರ್ವಿ - ಏಕ
ಸ್ವಾಮಿ ಪರಾಕು ಜೀಯ | ಸಾಕೇತರಾಯ |
ಸ್ವಾಮಿ ಪರಾಕು ಜೀಯ ||
ಸ್ವಾಮಿಯೆ ಕೇಳೀ ಭೂಮಿಯ ನೀದಿನ |
ಸಾಮದೊಳಿತ್ತರೆ ಪೊರೆಯುವೆನನ್ನುತ |
ಸತ್ಯವ್ರತ | ಶೌರ್ಯಾನ್ವಿತ | ಧನುವೆತ್ತುತ | ಬಂದಿಹ ತಾನಿತ್ತ ||1|| 244 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಚಾರರಾಡಿದ ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ |
ಬೇರುವಡೆದುದು ಭೀತಿ ಮನದಲಿ |
ತೋರಲಾರದೆ ಭೂಪನೆಂದನು ಶೂರತನದಿಂದ ||
ಪೋರನೆನ್ನನು ಕೆಣಕಿ ಧುರದಲಿ |
ಮಾರ ಲೆಳಸಿದ ಪ್ರಾಣವನು ಶರ |
ವಾರದಿಂದಸು ಹೀರುವೆನು ಮದನಾರಿಯಂದದಲಿ ||1|| 245 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ
ಅರರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ಸಿಂಹನ |
ನರಸಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳ ಬಂದುದೆ |
ಹರಿಣವೀ ದಿನ ಕುವರಗೆನ್ನೊಳು | ಧುರವೆ ಭಳಿರೆ ||1||
ಚಾತುರಂಗವ ಕೂಡಿ ನಡೆದಾ |
ಪಾತಕಿಯ ಸಂಗರದಿ ಶಸ್ತ್ರದ |
ವ್ರಾತದಿಂದಿರಿದಿನ್ನು ಜಗದಲಿ | ಖ್ಯಾತಿತಳೆವೆ ||2||
ಎಂದು ಜನಪನು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರೆ |
ಬಂದು ಪಾದಕೆ ಮಣಿದನಾತನ |
ಕಂದ ತಾನಹ ಶೂರಸೇನನು | ತಂದೆಗಂದು ||3|| 248 ||

ಮಾರವಿ - ಏಕ
ತಾತನೆ ಕೇಳ್ನೀನ್ಯಾತಕೆ ಪೊರಡುವೆ | ಯಾತುರದಿಂದೀಗ |
ಮಾತೆನಗಿತ್ತರೆ ಪೇತುಗನಸು ನಾ | ಘಾತಿಸುವೆನು ಬೇಗ ||1||
ನರಿಗಳ ಬಳಗವನಿರಿಯಲು ಮೃಗ ಹರಿಯೇತಕೆ ಬರಿದೆ ||
ತರಳನ ಮದವನು ಮುರಿಯುವೆನೀ ದಿನ | ಧುರದೊಳು ನಾನಿರದೆ ||2||
ಪುತ್ರನ ಸಂಗರದರ್ತಿಯ ಕಾಣುತ | ಚಿತ್ರಕ ತಾನಂದು ||
ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪಂಥದಿ ವರ್ತಿಸಿ ಜಗದೊಳು | ಕೀರ್ತಿಯ ಪಡೆಯೆಂದು ||3||
ಅನುಮತಿಯೀಯಲು ಜನಕನ ಬೀಳ್ಕೊಂ | ಡನುವರ ಕೆಂದೆನ್ನುತ ||
ತನಯನು ತಾನತಿಘನದಲಿ ಬರುತಿರೆ | ಮುನಿಯುತಲಾ ಶಬರ ||4|| 252 ||

ಶಂಕರಾಭರಣ - ಮಟ್ಟೆ
ಯಾರು ನೀನು ಪೋರ ಪೇಳು |
ಕ್ರೂರತನದಿ ಧನುವ ಪಿಡಿದು |
ಹೋರಿ ಪ್ರಾಣ ತೆರುವುದೇಕೆ | ಸಾರು ಸುಮ್ಮನೆ ||1||
ಧಾರಿಣೀಶ ತರಳ ನಾನು |
ಶೂರ ಸೇನನೆಂಬ ನಾಮ |
ತೋರಿ ಕೊಡುವೆ ರಣದಿ ಶೌರ್ಯ | ಸಾರುವೆಲ್ಲವ ||2||
ದುಷ್ಟ ನಿನ್ನ ಪಿತನು ಪರರ |
ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಧುರವಗೈವ |
ಕೆಟ್ಟುಪೋಪುದ್ಯಾಕೆ ನೀನು | ಘಟ್ಟನೈದೆಲಾ || 3 ||
ಪಾಪಿ ಸತ್ಯವ್ರತನು ಜಗದ |
ಭೂಪರೊಳಗೆ ನಿಂದ್ಯ ದಿಟದಿ |
ಚಾಪವಿಡಿದು ಸಾಯ್ವೆ ಯಾಕೆ | ಪೋಪುದೀಕ್ಷಣ ||3|| 256 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಝಂಪೆ
ತರಳ ನಿನ್ನನು ಧುರದಲಿ | ಸಾಹಸದಿ |
ತರಿದೆನಾದರೆ ಜಗದಲಿ |
ಬಿರುವುದಪ ಕೀರ್ತಿಯೆನಗೆ | ಅದಕಾಗಿ |
ಮರುಗುವೆನು ನಿನ್ನ ಕೊಲೆಗೆ ||1||
ಎಲೆ ಮದಾಂಧನೆ ಗರ್ವದಿ | ನೀನಿಂತು |
ಗಳಹಲೇತಕೆ ಯುದ್ಧದಿ ||
ತಲೆಯ ನಿಳುಹದೆ ಪೋದರೆ | ಬದುಕಿದ್ದು |
ಫಲವೇನು ಸುರರು ನಗರೆ ||2||
ಸಾಕು ಮುಚ್ಚಲೊ ಬಾಯನು | ಪಿಡಿ ಧನುವ |
ನೂಕಿ ಕಳೆವೆನು ನಿನ್ನನು |
ಶಾಕಿನಿಯ ಬಳಗಕಿಂದು | ಔತಣವ |
ಹಾಕಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂದು ||3|| 259 ||

ಭಾಮಿನಿ
ಎನಲು ಕೋಪಾಕ್ರಾಂತನಾಗುತ |
ಧನುವ ಝೇವಡೆಗೈದು ಕುವರನು |
ಕ್ಷಣದಿ ಮುಸುಕಿದ ಬಾಣ ವರ್ಗದಿ ವನಚರನ ತನುವ ||
ಕಿನಿಸಿನೊಳಗವನೆಸೆದ ಶರಗಳು |
ತನುವ ಮುಚ್ಚಲು ನಡುಕ ಹೆಚ್ಚಿದ |
ಜನಪನಾತ್ಮಜ ರಣದೊಳೊರಗಲು ಜನಕನೈತಂದ ||1|| 260||

ಕಂದ
ಚಿತ್ರಾಹ್ವಯನಂ ಕಾಣುತ |
ಗೋತ್ರಾರಿ ತಾನೆನೆ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ಮುಂಬರಿಯಲ್ ||
ಪತ್ರಿಗಳನ್ನೆಸೆವುತಲಾ |
ಧಾತ್ರೀಶನನುಡಿಸಿದನತಿ ರೋಷವ ತಾಳ್ದುಂ ||1|| 261 ||

ಭೈರವಿ - ಅಷ್ಟ
ಚಿತ್ರಕರ್ಮಕನೆ ನೀನು | ನಿನ್ನನು ಪೋಲ್ವ |
ಧಾತ್ರೀಶರ ಕಾಣೆನು ||
ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪಂಥವ ಮಾರುತ ವರ್ತಕ | ಪುತ್ರಿಯ ಕೊಂದೆಯೇನು ||1||

ಸತ್ಯವ್ರತನೆ ಕೇಳೆಲೊ| ನಿನ್ನಪರಾಧ |
ಕೃತ್ಯವ ನೆನೆದಾಡೆಲೊ ||
ಅತ್ಯಾದರದಿ ಕಾಮಧೇನುವ ಹತಿಸಿದ | ಜಾತ್ಯಾಧಮನು ನೀನೆಲೊ || 2 ||
ಸಾಕೇತ ಪುರಪಟ್ಟವ | ನೀನಾಶಿಸಿ|
ಯಾಕೆ ತೆರುವೆ ತನುವ ||
ನೀ ಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯವ ಕಾಲಿಗೆರಗಲಿನ್ನು | ನಾ ಕರುಣದಿ ಕಾಯ್ವೆನು || 3 ||
ಪಾರ್ಥಿವ ಪಂಥದಲಿ ಹೋರಾಡದೆ |
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯಾಕೆನ್ನಲಿ ||
ಕ್ಷಾತ್ರಿಯ ಪಂಥದಿ ವರ್ತಿಸಿ ಗೆಲಿದೆನ್ನ | ಧಾತ್ರಿಯ ವರಿಸು ನೀನು ||4|| 265 ||

ಮಾರವಿ - ಏಕ
ತೋರೆಲೊ ನಿನ್ನಯ ಶೂರತ್ವಂಗಳ | ಮಾರಾಂತೆನ್ನೊಡನೆ ||
ಕೂರಸಿಯಿಂ ತಲೆ ಹಾರಿಸಿ ಕೊಡುವೆನು | ಮಾರಿಗೆ ಬಲಿಯನ್ನೆ ||1||
ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗ ನೀ ಮುಚ್ಚೆಲೊ ಬಾಯನು | ಬೆಚ್ಚುವೆನೇ ನಿನಗೆ ||
ತುಚ್ಛನೆ ನಿನ್ನನು ಕೊಚ್ಚುವೆ ದಿವಿಜರು | ಮೆಚ್ಚುವ ತೆರದೊಳಗೆ ||2||
ಎಡಬಿಡದೀರ್ವರು ಹೊಡೆದಾಡುತಲಿರೆ | ಪೊಡವಿಪ ಮಾಲವನು ||
ಹುಡುಗನ ಕಣೆಗಳ ಹೊಡೆತವ ತಾಳದೆ | ಪೊಡವಿಯ ಸೇರಿದನು ||3|| 268 ||

ವಾರ್ಧಕ
ಮಾಲವೇಶನ ಕೊಂದು ಬಾಲಕನು ಕೌಶಿಕನ |
ಕಾಲಿಗೆರಗಲು ಹರಸಿ ಧರ್ಮದಿಂ ರಾಜ್ಯವನು |
ಪಾಲಿಸೆಂದೆನಲು ಹರುಷದಿ ಬಂದು ಕೋಸಲವ ಪಾಲಿಸಿದ ಸತ್ಯವ್ರತನು ||
ಮೂಲೋಕದೊಳಧಿಕನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೇಕಯ ನೃ |
ಪಾಲಕನ ಬಾಲೆಯಂ ವರಿಸಿ ಸುತನಂ ಪಡೆದು |
ಬಾಳುತಿರ್ದನು ಸುಖದೊಳೇಳಿಗೆಯ ಬಯಸುತ್ತ ಕಾಲಗತಿ ಚೋದ್ಯವೆನಲು ||1|| 269 ||

*****ಶುಭಂ*****

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರಕಾಶನ ಪ್ರಾಯೋಜಕರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿಲ್ಲ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಆಧಾರ: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ, ಅವರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟವರು: ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉರಾಳ್

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಒದಗಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಬರವಣಿಗೆ: ಚಂದ್ರು ಆಚಾರ್

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ: ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಎ. ಅಳಗೋಡು, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾಶನ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ